



# “МОН ИРЭЭДҮЙ” ХХК

## БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

2024 ОН



### ЭРХЭМ ЗОРИЛГО

Монгол орны эргэн нөхөгдөх байгалийн баялаг болох Монгол малын арьс, ширийг орчин үеийн дэвшилтэй технологиор боловсруулан, байгаль орчинд хор нөлөө багатай бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг урьтал болгож, эх орондоо нэмүү өртөг шингээн, зах зээлийн эргэлтэнд оруулж, дэлхийн зах зээлд нэр нь танигдсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх нь бидний эрхэм зорилго юм.

### МОН ИРЭЭДҮЙ ХХК

Маркетинг, чанарын алба

**“МОН ИРЭЭДҮЙ” ХХК-ИЙН ХУД-Н 20-Р  
ХОРООНЫ НУТАГ ДЭВСГЭРТ  
БАЙРЛАХ “АРЬС ШИР  
БОЛОВСРУУЛАХ” ҮЙЛДВЭРИЙН 2024  
ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ  
ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН  
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН  
ТАЙЛАН**

/АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР: 5036968/

**ХЯНАСАН:**

НИЙСЛЭЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ  
ГАЗРЫН МЭРГЭЖИЛТЭН:

**ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ГАРГАСАН:**

“МОН ИРЭЭДҮЙ” ХХК-ИЙН  
ЕРӨНХИЙ ЗАХИРАЛ:  
А.ГАНБИЛЭГ

“МОН ИРЭЭДҮЙ” ХХК-НЫ  
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ХЭМНЭЛТИЙН  
МЕНЕЖЕР:  
Ц.ТУВШИНТУЛГА



Ц.Тувшинтулга

“МОН ИРЭЭДҮЙ” ХХК-ИЙН ХУД-Н 20-Р  
ХОРООНЫ НУТАГ ДЭВСГЭРТ  
БАЙРЛАХ “АРЬС ШИР  
БОЛОВСРУУЛАХ” ҮЙЛДВЭРИЙН 2024  
ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ  
ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН  
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН  
ТАЙЛАН

/АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР: 5036968/

**ХЯНАСАН:**

НИЙСЛЭЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ  
ГАЗРЫН МЭРГЭЖИЛТЭН:

.....

**ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ГАРГАСАН:**

“МОН ИРЭЭДҮЙ” ХХК-ИЙН  
ЕРӨНХИЙ ЗАХИРАЛ:  
А.ГАНБИЛЭГ

.....

“МОН ИРЭЭДҮЙ” ХХК-НЫ  
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ХЭМНЭЛТИЙН  
МЕНЕЖЕР:  
Ц.ТУВШИНТУЛГА

.....

## АГУУЛГА

|   |    |
|---|----|
| ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА   | 2  |
| ТАЙЛАНГИЙН ТЕХНИКИЙН БУС ХУРААНГУЙ  | 2  |
| ТӨСЛИЙН ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ:   | 2  |
| ТУХАЙН ЖИЛИЙН ОНЦЛОХ АРГА ХЭМЖЭЭ:   | 2  |
| БИЗНЕСИЙН ТАНИЛЦУУЛГА   | 3  |
| 1.1    Үйлдвэрийн байр  |    |
| 1.2    Хяналтын лаборатори  |    |
| ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ   | 5  |
| ТӨСЛИЙН ЗОРИЛГО, ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА  | 10 |
| ТӨСЛИЙН ХҮЧИН ЧАДАЛ, ТЕХНОЛОГИ  | 10 |
| <br>МОН ИРЭЭДҮЙ ХХК-ИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ<br>МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛГО, ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ | 14 |
| Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө   | 15 |
| Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө  | 16 |
| Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө  | 19 |
| Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө  | 19 |
| Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө  | 20 |
| Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө  | 21 |
| Хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх зардал  | 27 |
| Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр  | 28 |
| Орчны хяналт-шинжилгээний үйл ажиллагааны зардал  | 31 |
| Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө  | 33 |
| Удирдлага, менежмент, зохион байгуулалтын зардал  | 34 |
| Менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсийн<br>оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө                          | 35 |
| БОМТ-г нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад танилцуулах ажлын төлөвлөгөө  | 36 |
| БОМТ-г хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нийт зардал   | 37 |

## ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

### ТАЙЛАНГИЙН ТЕХНИКИЙН БУС ХУРААНГУЙ:

Улаанбаатар хотын Хан-Уул дүүргийн 20 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт байрлах “Мон-Ирээдүй” ХХК-ний Арьс, шир боловсруулах үйлдвэр нь 2006 оноос эхлэн үйл ажиллагаа явуулж ирсэн.

Төслийн үйл ажиллагаанаас газрын гадаргад үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл бага, төсөл хэрэгжсэний дараах хугацаанд газрын ашиглалт нэмж явагдахгүй, газрын ашиглалтын зориулалтыг өөрчлөхгүй.

Үйл ажиллагаанаас хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх бага зэрэг нөлөөтэй. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл багаас дунд зэрэг, тайлант хугацаанд хөрсөн бүрхэвчийг нэмж хөндөхгүй. Хүн, тээврийн хэрэгсэл зорчих хэсгийн ашиглалтын талбайн хөрсөн бүрхэвчийн зулгаралт нэмэгдэнэ. Хог хаягдлын хадгалалт, зайлцуулалтаас эхтэй бохирдол нэмэгдэх эрсдэлтэй.

Үйл ажиллагаанаас усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөө ихтэй. Гадаргын усны урсацад нөлөөлөхгүй, тайлант хугацаанд усны ашиглалтын бодит хэрэглээ нормативт хэрэглээнээс бага зэрэг өсч болзошгүй. Цэвэршуулээгүй бохир ус байгальд нийлүүлэхгүй. Цэвэр усны ашиглалт, хэрэглээ дунд зэрэг болсон. Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл дунд зэрэг. Амьтны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл үзүүлэхгүй. Төслийн үйл ажиллагаанд Байгальн цогцолбор газрын бүс өртөхгүй. Төслийн үйл ажиллагаанд түүх соёлын дурсгалт зүйлс өртөхгүй. Төсөл хэрэгжих орчин хүн нягт шигүү суурин бүсэд байрлах учир хүн амд төслийн үе шатны ажлуудаас шууд болон шууд бус сөрөг нөлөөлөл үзүүлэнэ.

Үнэлгээний ажлын явцад арьс, шир боловсруулах үйлдвэрийн үйл ажиллагааны явцад байгаль орчин, хүн амын эрүүл мэндэд үзүүлэх гол сөрөг нөлөөлөлүүд тэдгээрийн цар хүрээг тооцон сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх багасгах арга хэмжээний зөвлөмж, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг боловсрууллаа.

### ТӨСЛИЙН ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ:

**Төслийн нэр:** Арьс, шир боловсруулах үйлдвэрлэл.

**Төсөл хэрэгжүүлэгч:** “Мон ирээдүй” ХХК

Улсын бүртгэлийн дугаар 9011054113

Регистрийн дугаар 5036968

**Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг:** Улаанбаатар хотын Хан-Уул дүүргийн 2 дугаар хороо ХД-143, арьс, ширний үйлдвэрийн хашаанд өөрийн байранд.

Захирал А.Ганбилэг Утас: 99119620, 99191771

Цахим хаяг: monireedui\_1934@yahoo.com [www.monireedui.mn](http://www.monireedui.mn)

Facebook: Mon ireedui Co.,Ltd

### ТУХАЙН ЖИЛИЙН ОНЦЛОХ АРГА ХЭМЖЭЭ:

**Төслийн нэр:** Эрчим хүчний хэмнэлт ба менежментийн тогтолцоо

**Төсөл ашиг тус:** Үйлдвэрлэлээс байгаль орчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийг бууруулах дэмшилтэт арга хэмжээний нэг нь хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах буюу эрчим хүчний хэмнэлтийг системтэйгээр хийх явдал юм. Иймд Мон ирээдүй ХХК-с Эрчим хүчний менежментийн тогтолцоо ISO50001 стандартыг хэрэгжүүлэхээр зорилоо

## БИЗНЕСИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

1934 онд байгуулагдсан “Аж үйлдвэрийн комбинат” буюу “Бээлийний шеврет” үйлдвэрийн суурин дээр “Мон-Ирээдүй” ХХК-г 2005 оны 12-р сарын 31-ний өдөр 4 хүний хөрөнгө оруулалт, санаачилгаар үүсгэн байгуулсан.

2010, 2014, 2017, 2018 онуудад БНХАУ, БНСУ, Итали улсуудад үйлдвэрлэгдсэн орчин үеийн арьс шир гүн боловсруулах тоног төхөөрөмжийн шинэчлэл хийснээр химийн болон механик боловсруулалтын үйлдвэртэй болон өргөжиж одоогийн байдлаар жилд 500 мянган ширхэг bog, 100 мянган ширхэг bod малын арьс ширийг хагас боловсруулах, 54 мянган мкв савхи үйлдвэрлэх хүчин чадалтайгаар үйл ажиллагаа явуулж байна.

### Компанийн зорилго, алсын хараа Хүснэгт №1.

|                      |  |
|----------------------|--|
| <b>Алсын хараа</b>   | Монгол савхи, дэлхийн брэнд  |
| <b>Эрхэм зорилго</b> | Монгол орны эргэн нөхөгдөх байгалийн баялаг болох Монгол малын арьс, ширийг орчин үеийн дэвшилтэт технологиор боловсруулан, байгаль орчинд хор нөлөө багатай бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг урьтал болгож, нэмүү өртөг шингээн дэлхийн зах зээлд танигдагсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх нь бидний эрхэм зорилго юм. |
| <b>Уриа</b>          | Шинэ өнгө, дэвшилтэт технологи, шилдэг бүтээгдэхүүн  |

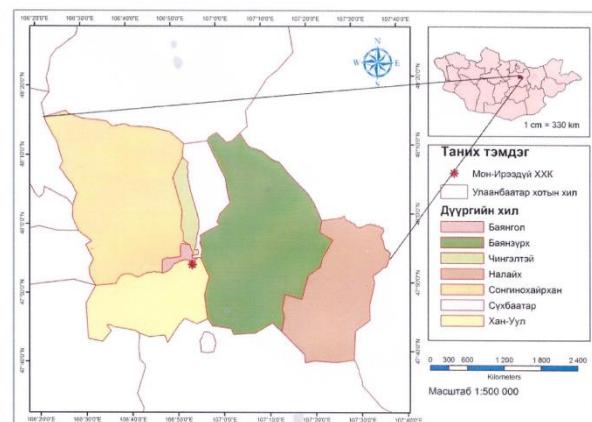
### 1.1. Үйлдвэрийн байр:

“Мон-Ирээдүй” ХХК нь Нийслэлийн Засаг даргын 2007 оны 2 дугаар сарын 16 өдрийн А-63 тоот шийдвэрийг үндэслэн нэгж талбарын **1780800533** дугаар бүхий **1468 м<sup>2</sup>** газар, 2007 оны 9 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 397 душаар шийдвэрийг үндэслэн нэгж талбарын **1780800537** дугаар бүхий **1316 м<sup>2</sup>** газрыг тус тус үйлдвэрлэлийн зориулалтаар 15 жилийн хугацаатайгаар **000028846, 000028845** тоот эзэмших эрхийн гэрчилгээтэй.

#### Анхан шатны боловсруулалтын үйлдвэр:

Анхан шатны боловсруулалт хийх үйлдвэрийн байр нь 3,000 мкв талбайтай бөгөөд хоногт 5,500-6,000 ширхэг арьс шир хагас боловсруулалт хийх, 1,000-2,000 ширхэг гүн боловсруулсан арьс будах хүчин чадалтайгаар ажиллаж байна.

### Зураг 1. Үйлдвэрийн байр

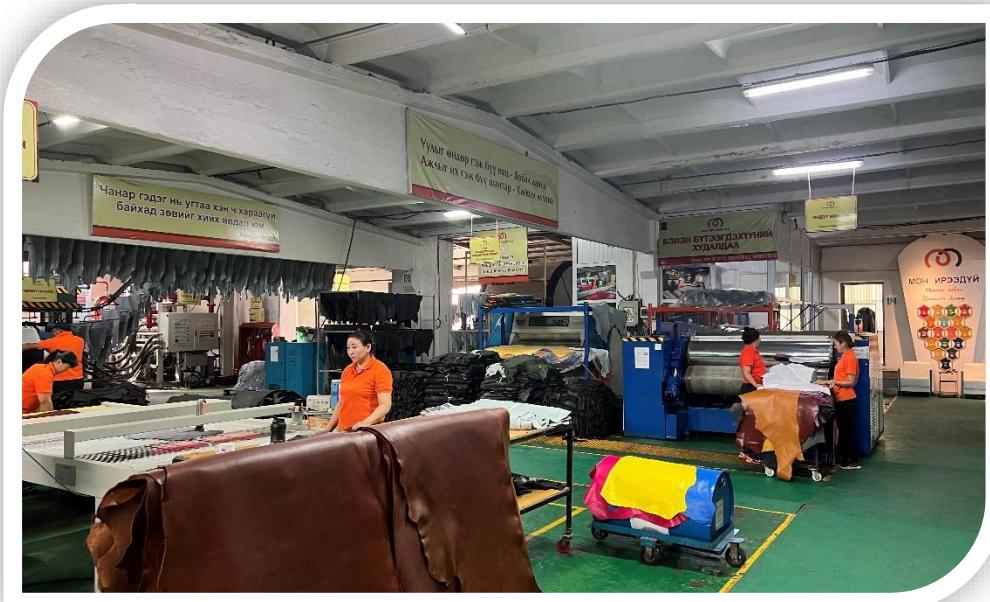




#### Механик боловсруулалтын үйлдвэр:

Механик боловсруулалтын үйлдвэр нь 1,000 мкв талбайтай бөгөөд 2014 болон 2017 онуудад тоног төхөөрөмжийн өргөтгөл хийж хоногт 42,000 дмкв гүн боловсруулсан богийн арьс, 30,000 дмкв гүн боловсруулсан бодын шир /crust/, 40,000 дмкв гүйцэт боловсруулсан хувцас, бээлий, гутлын дотрын зориулалттай зөвлөн савхи, цүнх жижиг эдлэл, гутлын зориулалттай шир, шевро үйлдвэрлэх хүчин чадалтайгаар ажиллаж байна.

#### **Зураг 2. Механик үйлдвэрийн зураг**



## 1.2. Хяналтын лаборатори:

Бид байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөллийг нь багасгах, чанартай бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх зорилгоор жил бүр шат дараатай арга хэмжээ авч явуулж байдаг. Үүний нэг гол жишээ бол үйлдвэрийн дэргэд 2012 онд 17 сая төгрөгийн өртөг бүхий дамжилга дундын лаборатори байгуулж ажилснаар үйлдвэрээс гарч буй бохир усан дахь сульфид, умбуур бодис, хром зэрэг бохирдолыг үзэж, түүний дагуу бохирдолыг бууруулах арга хэмжээ авч ажилладаг. Мөн бүтээгдэхүүний дамжлага дундын чанарын хяналтыг хийж гүйцэтгэдэг.

### Зураг 3. Хяналтын лаборатори



## ТӨСЛИЙН ЗОРИЛГО, ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

“Мон ирээдүй” ХХК нь 2005 онд байгуулагдсан бөгөөд малын гаралтай түүхий эд болох арьс, ширийг хагас болон гүн, гүйцэт боловсруулан зохистой үйлдвэрлэлийг урьтал болгон энэ салбартаа тогтвортой үйл ажиллагаага явуулж байна. Монгол Улсын Засгийн Газраас дотоодын үйлдвэрүүдийг дэмжин ажиллаж байгаа бөгөөд гүн боловсруулсан бүтээгдэхүүний экспортын хэмжээг нэмэгдүүлэх зорилт тавин ажиллаж байна.

## ТӨСЛИЙН ХҮЧИН ЧАДАЛ, ТЕХНОЛОГИ

**Төслийн хүчин чадал:** Тус үйлдвэр нь хонь, ямааны хагас боловсруулсан арьс, үхэр, сарлагын хагас боловсруулсан шир, адууны шир, хонь ямаа, үхэр сарлыгын гүн боловсруулсан арьс, шир гүйцэт боловсруулсан бэлэн савхи зэрэг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэн гадаад дотоотын зах зээлд нийлуулдэг.

“Мон ирээдүй” ХХК-ний Арьс, шир боловсруулах үйлдвэр нь 2788 м<sup>2</sup> талбай бүхий цэвэр, бохир ус, уурын холболттой барилгад үйл ажиллагаа явуулж байна. Мөн Сонгинохайрхан дүүргийн нутаг дэвсгэрт орших “Эмээлт” тосгонд нийтдээ 300.000 бод, 40.000 бод малын арьс, шир чанарын хамгаалалт хийн хадгалах хүчин чадалтай 3 газарт 6 хэсэг агуулахтай.

**Зураг . Үндсэн түүхий эд****Зураг . Хагас боловсруулсан арьс****Зураг . Гүн боловсруулсан арьс****Зураг . Савхи бэлэн бүтээгдэхүүн**

“Арьс, шир, үслэг боловсруулах үйлдвэрт тавигдах ерөнхий шаардлага” Монгол Улсын стандарт MNS 5480:2005 үйлдвэрийн хүчин чадлаар нь үйл ажиллагааны чиглэлээр нь боловсруулах түүхий эдийн нэр төрлөөр нь тус тус ангилдаг.

Тус үйлдвэр нь өдөрт хагас боловсруулсан 4000 ш, гүйцэт боловсруулсан 350 ш хонь, ямааны арьс, хагас боловсруулсан 720 ш, гүйцэт боловсруулсан 200 ш үхрийн шир боловсруулдаг бөгөөд жилд 1.2 сая ширхэг богийн арьс, 300 мянган ширхэг бод малын ширийг хагас боловсруулан 54.0 мян.м<sup>2</sup> савхи үйлдвэрлэх хүчин чадалтай.

#### **Арьс, шир боловсруулах үйлдвэрийн технологийн шат дамжлага.**

“Мон ирээдүй” ХХК-ийн Арыс, шир боловсруулах үйлдвэр нь бод, богын арьсанд анхан шатны боловсруулалт хийдэг үйлдвэрийн бүтэц зохион байгуулалтыг үзүүллээ.

Арьс, шир боловсруулах үйлдвэр дараах технологийн дамжлагаас бүрддэг.

**Зураг . Технологийн ерөнхий схем**

Арьс, ширийг идээлэх технологийн дагуу сульфат, хромын суурилаг давсиг хэрэглэж идээлсэн хагас боловсруулсан арьс, ширийг нойтон хөх арьс, шир буюу wet blue гэж нэрлэнэ. Хромын идээлгээр боловсруулсан нойтон хөх арьс шир” MNS 4724-99 стандартад ямаа, хонины арьс ба адтуу, үхрийн ширийг боловсруулах wet blue буюу нойтон хөх арьс, шир гэж шинж чанарыг тодорхойлох шошго зүүх, баглаж боох, тээвэрлэх, худалдаалдаг.

## PART 1: ХИМИЙН БОЛОВСРУУЛАЛТЫН ЦЕХИЙН ДАМЖЛАГЫН БУДУУВЧ



### Механик боловсруулалтын ерөнхий процесс:

Механик боловсруулалтын шатанд химиин боловсруулалт хийгдсэн арьсыг вакум болон чөлөөт хатаалгын дамжулаараар хатааж эргүүлэн чийг өгөн зөөлрүүлэн жигд сунган тэнийлгэх механик ажиллагаа бүхий процесс явагдана. Бод, бодийн арьс эсвэл савхины зориулалтаас хамаарч будах, индүүдэх эсвэл хээтэй арлах дамжулааг явагдана.

Механик боловсруулалт хийгдэж эцсийн бүтээгдэхүүн бэлэн болсны дараа 1, 2, 3-р зэргээр ялган чанарын хяналт хийснээр харилцагчдад нийлүүлэхэд бэлэн болно. Механик боловсруулалтын үргэлжлэх хугацаа 6 хоног.

## PART 2: МЕХАНИК БОЛОВСРУУЛАЛТЫН ЦЕХИЙН ДАМЖЛАГЫН БҮДҮҮВЧ



**Зураг. Механик боловсруулалтын цехийн технологийн ерөнхий схем**

## “МОН ИРЭЭДҮЙ” ХХК-НЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛГО, ЗОРИЛТ

**Үндсэн зорилго, зорилт.** “Мон-Ирээдүй” ХХК-ийн арьс, шир боловсруулах үйлдвэрийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө (БОМТ)-ний үндсэн зорилго нь төслийг хэрэгжүүлэх явцад үүсэх бүхий л сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг төслийн хэрэгжилтийн хүрээнд авч үзэн, холбогдох зардлыг бодитоор төлөвлөж, улмаар энэхүү төлөвлөгөөг төсөл хэрэгжүүлэгч дагаж мөрдсөнөөр байгаль орчин, нийгмийн хамгааллын үүргээ хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх юм.

БОМТ-ний зорилгыг хангахын тулд төсөл хэрэгжүүлэгчийн санхүүгийн чадавхийн хүрээнд нийгмийн хариуцлагыг өндөржүүлэхэд чиглэсэн дараах зорилтыг хангана. Үүнд:

1. БОМТ-нд тусгасан ажлын дараалал, түүнийг хийж гүйцэтгэнээр хүрэх үр дүнг төсөл хэрэгжүүлэгчийн үйл ажиллагаа, санхүүгийн боломж нөөцтэй уялдуулах;
2. БОМТ-ний хэрэгжилтийг төсөл хэрэгжүүлэгч өөрөө болон оршин суугчдын зүгээс хэрхэн хянаж, харилцан хамаарал бүхий бодит үр дүнд хүрэх;
3. БОМТ-г хэрэгжүүлснээр төсөл хэрэгжүүлэгчийг хөндлөнгийн хяналт, шалгалтад бэлэн байлгах.

**Хамрах хүрээ.** БОМТ нь төслийн үйл ажиллагааны цар хүрээнд байгаль орчин, нийгмийн хамгааллын дараах асуудлыг хамарч, хэрэгжүүлэх арга хэмжээг төлөвлөнө. Үүнд:

1. Төслийн хүрээнд бий болох сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг төлөвлөж, холбогдох зардлыг тооцох;
2. Үйлдвэрлэлийн осол, эрсдэл, аюултай нөхцөл байдал үүссэн үед хүний эрүүл мэнд, байгаль орчныг хамгаалах бодлогыг тодорхойлох;
3. Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх арга замыг зааж, холбогдох зардлыг тооцох;

### Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

БОНHY-ний тайланд төслийн цар хүрээнд бий болох сөрөг нөлөөллийн эрчим нь дунд түвшинд байна гэж тодорхойлсон бөгөөд сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах боломжтой гэж үзсэн. Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний 2024 онд 71,535.0 мян.төг төлөвлөсөн.

2024 онд БОМТ-ний хэрэгжүүлэх арга хэмжээнд 218,629.4 мян.төг зарцуулсан бөгөөд биелэлтийн тайланг дараахь байдлаар тайлагнав:

Тухайн жилийн онцлох арга хэмжээ нь: Үйлдвэрлэлээс байгаль орчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийг бууруулах дэмшилтэй арга хэмжээний нэг болох хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах зорилгоор эрчим хүчний хэмнэлтийг системтэйгээр хийх асуудал гэж тодорхойлов. Иймд Мон ирээдүй ХХК-с Эрчим хүчний менежментийн тогтолцоо ISO50001 стандартыг хэрэгжүүлэхээр зорин сайжруулалт хийж Стандарт Хэмжил Зүйн Газарт баталгаажуулалтын хүсэлтийг өгөөд байна.

## Хүснэгт Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний тайлан

| №                       | Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд  | Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ  | Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ болон хийгдсэн ажил хавсралт мэдээлэл                                  | Нийт зардал, мян.төг | Хэрэгжүүлсэн хугацаа, давтамж | Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг  |
|-------------------------|---|--|--|----------------------|-------------------------------|--|
|                         | 1   | 2  | 3  | 4                    | 5                             | 6  |
| <b>1. АГААРЫН ЧАНАР</b> |   |  |  |                      |                               |  |
| 1.1                     | Бохир усны шугам хоолойн битүүмжлэл алдагдсанаас нэвчиж байгальд асгаран орчны агаарыг бохирдуулах;   | Үйлдвэрийн бохир усны шугам хоолойг тогтмол цэвэрлэх, хатуу болон шингэн хаягдаар агаар бохирдооос сэргийлэх арга хэмжээ авах;                                     | Үйлдвэрлэлийн бохир ус дамжуулах, хуримтлуулах чанн, шугамд сайжруулалт хийлээ.<br><b>ХАВСРАЛТ№1</b> | 5,670.0              | 2-р улирал                    | Aгаарын тухай хууль MNS 4585:2016 Агаарын чанар. Төхникийн өрөнхий шаардлага MNS 4990:2015 Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага. MNS 5885:2008 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэм хэмжээ. |
| 1.2                     | Арьсны тосыг дуттуу авснаас болон хаягдал бохир ус хүчилтөрөгчтэй исэлдсэний улмаас хийн төлөвт шилжсэн хэсэг нь агаарт тархсанаас элдэв үнэр гарах                     | Арьсны тосыг гүйцэд авах, ургамлын ба цагаан идээлэгтэй технологийг нэвтрүүлэх зэргээр технологийн шинэчлэл хийх, агааржуулалтын систем сайжруулах                 | Үйлдвэрийн агааржуулалтын системийг сайжруулав.<br><b>ХАВСРАЛТ№2</b>                                 | 3,320.0              | 2,3-р улирал                  | Техникийн өрөнхий шаардлага. MNS 5002:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй. Шуугианы норм, аюулгүй ажиллагааны өрөнхий шаардлага MNS ISO 226:2003 Дуу чимээ- хэвийн норм, түвшний хэмжээ     |
| 1.3                     | Арьс шир боловсруулах үйлдвэрт хэрэглэгдэж байгаа химиин бодисын ууршилтаас агаар бохирдох;   | Химиин бодис асгарч ууршихаас бүрэн хамгаалах, орц, норм хэмжээг хэтрүүлэхээс сэргийлж байнгын хяналт тавьж ажиллах;   | Химиин бодисын агуулахын шал, тавцан, аюулгүйн төхөөрөмжүүдийг сайжруулав.<br><b>ХАВСРАЛТ№3</b>      | 980.0                | 2-р улирал                    |  |
| 1.4                     | Ажлын байрны темпера-тур, гэрэлтүүлэг, чийг, дуу чимээ, шуугиан зэрэг ажлын байрны орчин, эрүүл ахуйн шаардлага зөрчигдэж агаарын бохирдлын нөлөөлөл үзүүлэх болзошгүй. | Агаар дахь хорт бодисын хэмжээг ЗДХ-нээс хэтрүүлэхгүй байх, ажлын байрны агаарын темпера-тур, гэрэлтүүлэг, чийг-лэгийн хэмжээг хянаж, стандартын хэмжээнд байлгах. | Агаарын чийг темпэратур хэмжих сайжруулав.   | 120.0                | 1-р улирал                    |  |

| №   | Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд   | Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ   | Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ болон хийгдсэн ажил хавсралт мэдээлэл  | Нийт зардал, мян.төг   | Хэрэгжүүлсэн хугацаа, давтамж                                    | Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг |
|-----|--|---|--|--|--|---------------------------------|
|     | 1  | 2   | 3  | 4  | 5  | 6                               |
| 1.5 | Үйлдвэрлэлийн эрчим хүчиний зохисгүй хэрэглээ нь эрчим хүчиний дутагдал бүтээгдэхүүний өртөг нэмэгдэхийн зэрэгцээ хүлэмжийн хийн ялгаралыг нэмэгдүүлэх сөрөг нөлөөтэй. | MNS ISO 50001:2019 Эрчим хүчиний хэмнэлт менежментийн тогтолцоо стандарт нэвтрүүлэн дотоод аудит хийж тогтмол сайжруулалт хийснээр дээрх асуудлыг шийдвэрлэх боломжтой. | <ul style="list-style-type: none"> <li>- СХЗХ-д MNS ISO 50001:2019 баталгаажуулах хүсэлт явуулсан.</li> <li>- Нийт үйлдвэрийн гэрэлтүүлэгийг үзэгдэх орчин сайтай тод тусгалтай болгохын зэрэгцээ Лед болгож эрчим хүчиний хэмнэлтийг хийсэн.</li> <li>- Давтамж хувиргачыг МБЦ -ын голлоно ажилдаг Брабан болон Чалленжер тус бүр дээр байрлуулж нийт 12ш давтамж хувиргач, хугацаа тавигч сууринуулав.</li> <li>- Эрчим хүч хэмнэлт байгаль орчинаи менежментийн тухай ойлголтыг нийт ажилчид даа таниулж сурталчилж 6 удаагийн сургалт зохион байгуулсан байна</li> <li>- Тоног төхөөрөмжийн хэрэглэгдэх эрчим хүчиний зарцуулалтын жагсаалтыг гаргав</li> <li>- Үйлдвэрийн пассат болон гадна дотор дулаалга хийж үйлдвэрийн дээвэрэрийг дулаалан алдагдалыг багасгав.</li> <li>- Шугам хоолойн дулаалга болон хаягжуулалт хийж дулаан алдагдалыг багасгав.</li> </ul> <p><b>ХАВСРАЛТ №4</b></p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- 50,000.0</li> <li>- 6,500.0</li> <li>- 14,300.0</li> <li>- 200.0</li> <li>- 200.0</li> <li>- 8,000.0</li> <li>- 1,500.0</li> </ul> <p>Нийт төсөв:<br/><b>80,700.0</b></p> | 2024 оны 2-р улирлаас эхлэн 4-р улиралд баталгаа жуулалт хийлгэх |                                 |

| №   | Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд   | Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ   | Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ болон хийгдсэн ажил хавсралт мэдээлэл   | Нийт зардал, мян.төг    | Хэрэгжүүлсэн хугацаа, давтамж       | Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг   |
|---|--|---|---|-------------------------|-------------------------------------|---|
|   | 1  | 2   | 3   | 4                       | 5                                   | 6   |
| <b>2. ГАДАРГЫН БОЛОН ГАЗРЫН ДООРХИ УС</b> |  |   |   |                         |                                     |   |
| 2.1                                       | Үйлдвэрийн технологийн усны хэрэглээнээс үүдэн цэвэр усны нөөцдөд хомдол үүсэх эрсдэлтэй                 | Усны нөөц хомсдохоос урьдчилан сэргийлэх, усыг цэвэршүүлэх, хэмнэлтэй ашиглах, эргүүлэн ашиглах технологийг нэвтрүүлэх; | Ажил үүргийн хуваарийн дагуу хийгдэх тул үйл ажиллагааны зардалд багтана  |                         | Үйл ажиллагааны турш                | Усны тухай хууль, 2012 MNS 6561:2015 Хүрээлэн буй орчин. Усны чанар. Ариутгах татуургын сүлжээнд нийлүүлэх хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага. MNS 5582:2006 Усны чанар. Арьс шир, үслэг боловсруулах үйлдвэрээс урьдчилан цэвэрлэх байгууламжид нийлүүлэх технологийн хаягдал ус. |
|   |  | Тоолуурын заалтын дагуу ус ашигласны төлбөрийг цаг тухайд нь төлж байх;   | Үйлдвэр дотор   |                         | Сар бүр                             | Ерөнхий шаардлага. MNS 5582:2006 Усны чанар. Арьс шир, үслэг боловсруулах үйлдвэрээс урьдчилан цэвэрлэх байгууламжид нийлүүлэх технологийн хаягдал ус.  |
| 2.2                                       | Хаягдал бохир ус стандартад заасан хэмжээнээс давах, улмаар газрын доорх ус бохирдох сөрөг нөлөө үзүүлэх | Үйлдвэрээс гарч буй бохир усанд /хром болон шохойтой ус/ шинжилгээ хийлгэх;   | Үйлдвэрээс гарч буй усанд тогтмол шинжилгээ хийнэ. БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ болон УСУГ-н лаборатори                         | Орчны хяналт шинэжилгээ | Улиралд 1 удаа                      | Улиралд 1 удаа  |
|   |  | Бохир ус цэвэрлэх байгууламж үйл ажиллагаа сайжруулалт  | Хаягдал усыг хром, сульфид, бусад гэсэн 3 ангилалд ялан авч цэвэрлэх арга хэмжээ авч, нэмэлт төхөөрөмжүүд суурилуулав<br><b>ХАВСРАЛТ №5</b> | 5,220.0                 | 1 удаа                              | MNS 6148:2010. Усны чанар. Газрын доорх усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ.   |
| <b>3. ХӨРС, ХӨРСӨН БҮРХЭВЧ</b>            |  |   |   |                         |                                     |   |
| 3.1                                       | Үйлдвэрийн болон ахуйн гаралтай хатуу хог хаягдал, шингэн бохир усаар хөрс бохирдох;                     | Хөрсний бохирдлын шинжилгээг мэргэжлийн байгууллагаар тогтоосон хугацаанд хийлгэж байх;                                 | Үйлдвэрийн бүсэд  | Орчны хяналт шинэжилгээ | Үйлдвэр лэлийн явцад улиралд 1 удаа | Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2018 оны 04 сарын 05   |

| №   | Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд  | Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ   | Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ болон хийгдсэн ажил хавсралт мэдээлэл                                 | Нийт зардал, мян.төг         | Хэрэгжүүлсэн хугацаа, давтамж      | Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг  |
|---|---|---|---|------------------------------|------------------------------------|--|
|   | 1   | 2   | 3   | 4                            | 5                                  | 6  |
|   |   | Үйлдвэрийн аюултай хог хаягдлыг “Цэцүүх трейд” ХХК-тай хийсэн гэрээний дагуу зайлзуулж байх;  | Үйлдвэрийн бүсэд  | Хог хаягдлын зардалд тооцсон | Үйлдвэрлэлийн явцад улиралд 1 удаа | өдрийн А/82/128 тоот тушаал<br>MNS 5850:2019.<br>Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ. |
| 3.2   | Химиин боловсруулах цехийн хойд тал болон механик боловсруулах цехийн зүүн талын шороон зам бүхий газар химиин бодис (хром)-оор бохирдсон | Үйлдвэрийн гадна талбай дахь хромоор бохирдсон хөрсийг саармагжуулах, бохирдлыг бууруулах, цэвэрлэгээ, арчилгааг тогтмол хийж байх; | Үйлдвэрийн баруун талын талбайг цардаж мөн блокон хавтангаар талбайг хучилтыг сайжруулах            | 1,450.0                      | Улиралд 1 удаа                     |  |
| <b>4. УРГАМPLAN НӨМРӨГ</b>  |   |   |   |                              |                                    |  |
| 4.1   | МБҮ-ийн зүүн хаалганы орчимд 90 м <sup>2</sup> хэсэгхэн орон зайнг ургамалжуулах  | Үйлдвэрийн гадна орчныг зүлэгжүүлэх, цэцэг тарьж тохижуулах   | МБҮ-ийн зүүн хаалганы хэсэгт  | 210,0                        |                                    | MNS 5918:2008.<br>Байгаль орчин.<br>Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах<br>Техникийн ерөнхий шаардлага                                 |
| 4.2   | Дүйцүүлэх хэлбэрээр мод тарих   | НБОТ-тай хамтарж ажиллах  | ХУД-н тохижилт үйлчилгээний газартай хамтран 150 ширхэг улиас, 50 нарс тарив.<br><b>ХАВСРАЛТ №6</b> | 2,750.0                      |                                    |  |
| <b>Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээний нийт зардал</b> |   |   |   | <b>62,090.0</b>              |                                    |  |

## Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

Тухайн орчинд үйлдвэрийн төвлөрөл бий болсноос үүдэн ургамал, биологийн төрөл зүйл нэгэнт устаж үгүй болсон тул үйлдвэрийн үйл ажиллагаанаас шалтгаалж ургамал, биологийн төрөл зүйл шинээр устах байдал гарахгүй. Тиймээс орчны нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээг төлөвлөх шаардлагагүй гэж үзлээ. /тохижилтын хэсэг Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний “Хөрс хөрсөн бүрхэвч” 3.2 хэсэгт хамааруулан хийгдэнэ/

### Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

“Мон-Ирээдүй” ХХК нь хотын баруун урд хэсэгт, үйлдвэрийн районд байрлах тул түүх, соёлын дурсгалт зүйлст үзүүлэх нөлөөллийг тодорхойлох шаардлагагүй болохыг БОНHY-гээр тогтоосон тул зардал төлөвлөөгүй болно.

### Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

**Урьдчилан сэргийлэх менежмент.** Үйлдвэрийн үйл ажиллагааны явцад гарах болзошгүй осол, эрсдэлийг урьдчилан тооцох, дотоод хяналтыг байнга тавих, ослын үед яаралтай арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай материал болон авран хамгаалах хэрэгслийг нөөцлөн, ажиллагсдад хөдөлмөр аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх, сургалт явуулан, үйл ажиллагаанд дотоод хяналт тавина.

Осол, эрсдэлээс хамгаалах арга хэмжээг БОНHY-ний сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний зөвлөмжийг даган хэрэгжүүлэх бөгөөд энд дараах дүрэм, журам, стандартуудыг баримтална. Үүнд:

- Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага MNS 4990:2015;
- Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй. Үйлдвэрийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага. MNS 4968:2000
- Галын аюулаас хамгаалах нийтлэг асуудэл. Галын ангилал. MNS 4284:2018
- Химийн хорт болон аюултай бодис, бүтээгдэхүүний агуулах. Ерөнхий шаардлага MNS 6458:2014

Үйлдвэрийн технологи үйл ажиллагаанаас үүдэн тооног төхөөрөмж эвдрэх, ажиллагсад бэртэж гэмтэх зэрэг осол, эрсдэл гарах болзошгүй тул осол, эрсдэлийг урьдчилан тооцох, ажиллагсдыг хамгаалах хувцас, хэрэгслээр хангах, дотоод хяналтыг байнга тавих, болзошүй ослын үед яаралтай хэрэглэх анхны тусламжийн багаж хэрэгсэл, эм тариаг бэлэн байлгах хэрэгтэй.

Ажиллагсдад хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх, сургалт явуулан, үйл ажиллагаанд дотоод хяналт тавих үүрэг “Дотоод хяналтын алба” болон ХАБЭА-н инженерт тавигдана. Үйлдвэр нь осол эрсдэлээс хамгаалахад хөдөлмөр хамгааллын арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээс гадна мөн объектын харуул, хамгаалалтыг онцгойлон анхаарч тодорхой зардал төлөвлөнө.

**Эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх төсөв.** Төслийн үйл ажиллагааны хүрээнд осол эрсдэлээс хамгаалах нөхцөлийг бүрдүүлэх материаллаг хэрэгцээнд жилд 3,420.0 мянган төгрөг төлөвлөв. Төслийн үйл ажиллагааны явцад хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны стандарт шаардлагыг мөрдөж ажиллах, ажиллагсдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хэрэгслээр хангах, тэднийг осол эрсдэлээс хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх ажлыг төсөл хэрэгжүүлэгч зохион байгуулж хэрэгжүүлээр төлөвлөсөн бөгөөд 2024 онд 50,000.0 төгрөгөөр хэрэгжүүлсэн байна.

## Хүснэгт. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжүүлэлт

| № | Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл       | Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ  | Арга хэмжээний цар хүрээ  | Тоо хэмжээ                              | Нэгжийн зардал, мян.төг | Нийт зардал, мян.төг | Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж           | Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг   |
|---|--|---|---|---|-------------------------|----------------------|--|---|
| 1 | 2  | 3   | 4   | 5                                       | 6                       | 7                    | 8  |   |
| 1 | Ажиллагсдын эрүүл мэндэд нөлөөлж болзошгүй | Ажиллагсдын эрүүл мэнд, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй байдлыг хангах ажлын хүрээнд хамгаалах хэрэгслээр хангах; | Үйлдвэрийн технологийн дамжлага бүрт ажиллагсдын хүрээнд                |   |                         | 32,700.0             | 2024 оны ажлын жилд.                     | “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай” хууль<br>Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны 11 дүгээр сарын 9-ны өдрийн 311 дүгээр тогтоолын хавсралт<br>“Галын аюулгүй байдлын тухай” хууль,<br><b>MNS 4244:1994</b><br><b>Галын аюулгүй байдал. Ерөнхий шаардлага</b> |
|   |  | Хоргүйжүүлэх аарц, сүү өгөх Витамиンжуулалт  |   | 41                                      | 30.0                    | 1,230.0              | Үйлдвэрлэлийн явцад                      |   |
|   |  | Ажиллагсдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах  |   | 30                                      | 50.0                    | 1,500.0.             | Үйлдвэрлэлийн явцад 12-р сард төлөвлөсөн |   |
| 2 | Эрх зүйн зохицуулалтын дутмаг байдал       | Дотоод хяналтын журам боловсруулан батлуулж, түүнийг мөрдөж ажиллах   | Нийт үйлдвэрийн хүрээнд   | Үйлдвэрийн удирдлагын үйл ажиллагаагаар | 4                       | дүгээр улиралд       |  |   |
| 3 | Осол дөхөх тохиолдлын болзошгүй нөлөө      | Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулж, зөрчил дутагдлыг арилгахад чиглэсэн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх      | ХАБЭА, осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангуулах |   | 2,350.0                 |                      |  |   |

|   |   |  |               |                 |  |                 |  |  |
|---|---|--|---------------|-----------------|--|-----------------|--|--|
| 4   | Үйлдвэрийн ослын уршигт байдлын болзошгүй нөлөө | Болзошгүй аваарь ослын үед яаралтай хэрэглэх анхны тусламжийн багаж хэрэгсэл, эм тариаг бэлэн байлгах, сэлбэх;                   | ажлын хүрээнд |                 |  | <b>11,500.0</b> |  |  |
| 5   | Гал түймрийн болзошгүй эрсдэл                   | Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, гарсан тохиол-долд түүнийг шуурхай унтраах багаж хэрэгслийн иж бүрдлийг бэлэн байлгах, сэлбэх; |               |                 |  | <b>720.0</b>    |  |  |
| <b>Осол, эрсдлээс хамгаалах төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний зардал</b> |   |  |               | <b>50,000.0</b> |  |                 |  |  |

## Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

### Хог хаягдлын эрх зүйн орчин

**Хог хаягдлын эрх зүйн орчны шинэчлэл.** Хог хаягдлын менежментийн талаар сөрөг нөлөөллийг бууруулах хэсэгт тодорхойлсон бөгөөд шингэн бохир хаягдлаас бусад хог хаягдлыг зөвшөөрөгдөх тусгай хогийн цэгт хаях байдлаар шийдвэрлэж ирсэн нь одоогийн зохицуулалтаар тохиромжгүй болжээ. Энэ нь “Хог хаягдлын тухай” хуульд өөрчлөлт орохоос өмнөх үеийн зохицуулалт байсан бөгөөд холбогдох хуульд өөрчлөлт орсноор хог хаягдлын менежментийг өөрчлөх зайлшгүй шаардлагатай болж байна. Үүнд:

- Энгийн хог хаягал хаях цэгийн зөвшөөрлийг Улаанбаатар хотын Засаг даргаас (9.1.2) авах бөгөөд тус тогтоосон цэгээс өөр газар хог хаягал хаяхыг хориглоно (10.3.5). Үүсгэсэн хог хаягдлыг ангилан ялгаж (10.2.1) хог хаягдлаа зориулалтын хогийн сав болон тус цэгт хаях, эсхүл хог хаягдал цуглуулж тээвэрлэх эрх бүхий байгууллагад шилжүүлнэ (10.2.4).
- Энгийн хог хаягал түр хадгалах сав нь хог хаягал салхиар тархах, хур тунадасны ус хуримтлагдах, шүүрэл ялгарахаас сэргийлсэн, галд тээвэртэй материалаар хийгдсэн, хог хаягдлыг ангилах, ачих, цуглуулах технологид нийцсэн байна (15 дугаар зүйл).
- Үүссэн аюултай хог хаягдлаа эрх бүхий байгууллагад, эсхүл тогтоосон тусгай цэгт хүлээлгэн өгөх үүрэгтэй (10.2.5), хог хаягдлын улмаас хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд хохирол учруулсан, учруулж болзошгүй байдал бий болсон тохиолдолд хотын Засаг дарга болон онцгой байдал, цагдаа, эрүүл мэндийн байгууллагад мэдэгдэнэ (10.2.15);
- Боловсруулах үйлдвэр нь үйл ажиллагааныхаа шат дамжлага бүрт хог хаягдлыг бууруулах, ангилах, дахин ашиглах, зүй зохистой хаях дадал зуршлыг хэвшүүлэх (10.2.8) бөгөөд ажилтан албан хаагчдаа хог хаягдлын талаархи сургалтад хамруулан, мэдлэгийг дээшлүүлэх (10.2.12), хууль тогтоомж, стандартын шаардлагыг хангаж ажиллана (10.2.14).
- Ил задгай хог хаягал шатаах (10.3.3), хог хаягдлыг хогийн сав болон тогтоосон цэгээс бусад газарт хаях (10.3.5) болон хөрс бохирдуулагч жорлон байгуулах (10.3.6)-ыг мөн тус хуулийн 10 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийн заалтуудаар тус тус хориглосныг анхаарах хэрэгтэй.
- Энгийн хог хаягдлын мэдээг хог хаягал цуглуулах, тээвэрлэх, хадгалах, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах үйл ажиллагаанд эрхэлдэг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага батлагдсан маягтын дагуу Сонгинохайрхан дүүрэгт, аюултай хог хаягдлын мэдээг нийслэлд хуулиар тогтоосон хугацаанд хүргүүлж (11.3), дүүрэг нь мэдээгээ нийслэлд, нийслэл нэгдсэн мэдээг байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад тогтоосон хугацаанд (хугацааг журмаас харна уу) хүргүүлнэ (11.4).

### Холбогдох эрх зүйн баримт бичгүүд:

- “Энгийн хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах үйл ажиллагаанд тавигдах ерөнхий шаардлага” (БОАЖЫН Сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 17 өдрийн А/443 дугаар тушаалын хавсралт). Хүн амын эрүүл мэнд, байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, хог хаягдлыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулж, байгалийн нөөц баялгийг хэмнэх, хог хаягдлын менежментийг боловсронгуй болгох зорилгоор хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин

боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах үйл ажиллагааг эрхлэхэд тавигдах өрөнхий шаардлага болон үйл ажиллагааны харилцааг зохицуулахад энэхүү журмыг удирдлага болгоно.

- Хог хаягдлын улсын мэдээллийн нэгдсэн сангийн тогтолцоо, бүрдэл болон мэдээлэл төвлөрүүлэх журам (БОАЖ-ын Сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 12-ны өдрийн a/428 дугаар тушаалын хавсралт). Энэхүү журмын зорилго нь хог хаягдлын менежментийн мэдээллийг бүрдүүлэх, мэдээллээр хангах хог хаягдлын улсын мэдээллийн нэгдсэн сан (цаашид “мэдээллийн сан” гэх)-ийн тогтолцоотой холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино. Сонгинохайрхан дүүргийн Засаг дарга тухайн орон нутагт энгийн хог хаягдлын үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас мэдээ тайланг бүрэн хүлээн авах ажлыг зохион байгуулж, жил бүрийн 12 дугаар сарын 15-ны дотор нийслэлийн Засаг даргад батлагдсан маягт, загварын дагуу цахим болон цаасан хэлбэрээр хүргүүлнэ (6.4.1). Нийслэлийн Засаг дарга тухайн орон нутагт аюултай хог хаягдлын үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас мэдээ тайланг бүрэн хүлээн авах ажлыг зохион байгуулж, жил бүрийн 12 дугаар сарын 20-ны дотор Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад батлагдсан маягт, загварын дагуу цахим болон цаасан хэлбэрээр хүргүүлнэ (6.4.2). Аюултай хог хаягдал тээвэрлэх, цуглуулах, хадгалах, дахин боловсруулах, устгах үйл ажиллагаа эрхлэгч нь тухайн жилд гүйцэтгэсэн ажлын тайлангаа байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын баталсан маягтын дагуу гарган мэдээллийн нэгдсэн санд оруулах ба эх тайланг байгаль орчны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагын архивт 5 жил хадгална (6.5).

**Баримтлах зарчим.** Үйлдвэрийн үйл ажиллагааны явцад “Хог хаягдлын менежмент”-ийн төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлэх ба дараах зармыг баримтална. Үүнд:

- “Хог хаягдлын тухай” Монгол Улсын хууль болон олон улсын хууль тогтоомж, дүрэм журмыг дагаж мөрдөнө.
- Хог хаягдлын менементийн хүрээнд байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын 2019 оны 5 дугаар сарын 07-ны өдрийн “Хог хаягдлын менежмент” Үндэсний чуулганаас гаргасан зөвлөмжийг дагаж мөрдөнө.
- “Хог хаягдлын менежмент”-д олон улсын ангилал, тэмдэг тэмдэглэгээ, жишигт нийцсэн сав баглаа боодлыг ашиглана.

**Хог хаягдлыг түр хадгалах.** Үйлдвэрийн үйл ажиллагааны явцад үүссэн хог хаягдлыг ангилах, өөр дээрээ түр хадгалахад “Хог хаягдлын тухай” хуульд заасан шаардлагад нийцүүлэх бөгөөд “Хог хаягдлын тухай” хуулийн 7 дугаар бүлгийн 14 дүгээр зүйлд заасан “Энгийн хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, тээвэрлэх” үйл ажиллагааны хүрээнд хэрэгжүүлнэ.

Үйлдвэрийн үйл ажиллагаанаас гарч байгаа хог хаягдлыг дараах эрэмбээр түр хадгална. Үүнд:

- Үүссэн хог хаягдлыг “Үйлдвэрийн хог хаягдлын цэг” хүртэл эх үүсвэр дээр нь цуглуулж маш богино хугацаагаар хадгална.
- Эх үүсвэр дээр хаягдал цуглуулах ажиллагаа нь хаягдлыг ангилсан хэлбэрээр цуглуулах нөхцөлийг хангасан байх бөгөөд эрх бүхий этгээдэд шилжүүлэх хүртэл хадгална.

- Түр хугацаагаар хадгалах “Үйлдвэрийн хог хаягдлын цэг” нь элдэв үнэр гаргахгүй, хог хаягдлыг норгохгүй, хийсгэхгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.

**Үйлдвэрээс гарах хог хаягдлын төрөл ба хэмжээ.** Энэхүү нарийвчилсан үнэлгээний хүрээнд арьс, шир боловсруулах үйлдвэрийн үйл ажиллагаанаас гарах хог хаягдлыг ажиллах хүч, ажлын хоног, хэрэглээний норм, техникийн ээлж гэх зэрэг үзүүлэлтүүдэд үндэслэх байдлаар тооцлоо.

Тус үйлдвэрт нийт 41 хүн жилд 252 хоног ажиллаж бөгөөд үйлдвэрийн үйл ажиллагаанаас гарах хог хаягдлын хэмжээг дараах байдлаар тооцов.

**Хог хаягдлыг зайлцуулах, устгах.** “Хог хаягдлын тухай” хуулийн шинэчилсэн найруулгын дагуу хог хаягдлыг цуглуулах, зайлцуулах, устгах харилцааг хог хаягдлын нэр төрөл бүрээр авч үзэх шаардлагатай бөгөөд төсөл хэрэгжүүлэгч хог хаягдлыг зайлцуулах дараах менежментийг хэрэгжүүлдэг нь цаашид үргэлжлүүлж болохуйц байна. Үүнд:

- Арьс шир боловсруулах үйлдвэрээс гарах аюултай хог хаягдлыг Засгийн газрын 2018 оны 116-р тогтоолын 1, 2 дугаар хавсралт болох “Аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах, цуглуулах, тээвэрлэх, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах болон бүртгэх, тайлагнах журам”, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны 02 дугаар сарын 02-ны өдрийн А/21 тоот тушаал болон Байгаль орчны аюулгүй байдалтой холбоотой бусад хууль, журмыг үндэслэн “Цэцүүх трейд” ХХК-тай байгуулсан 2020 оны 07 дугаар сарын 15-ны өдрийн Ш-20, Т-20 тоот Аюултай хог хаягдал, тээвэрлэх, шилжүүлэх гэрээний дагуу хог хаягдлыг зайлцуулдаг байна.
- Үйлдвэрийн шингэн хаягдал бохир усыг УСУГ-тай 2019 оны 01 дүгээр сарын 01-ны өдөр байгуулсан гэрээний дагуу Харгия урьдчилан цэвэрлэх байгууламжид нийлүүлдэг байна.
- Харин ахуйн хог хаягдлыг ХУД-ийн “Тохижилт үйлчилгээний төв” ОНӨААТҮГ-тай 2020 оны 07 дугаар сарын 08-ны өдөр байгуулсан гэрээний дагуу зайлцуулдаг.

#### Хүснэгт. Хог хаягдлыг зайлцуулах менежмент

| Хог хаягдлын нэр төрөл                           | Хог хаягдлыг ашиглах, боловсруулах, зайлцуулах менежмент  |
|--|---|
| <b>Энгийн хог хаягдал</b>                        |   |
| цаас   | Дахин боловсруулах боломжтой хог хаягдлын нийт хэмжээ 270 кг байх бөгөөд түүнийг эрх бүхий этгээдэд хүлээлгэн өгөхийн тулд гэрээ байгуулах шаардлагатай. Нэг удаагийн дуудлагаар хамгийн багадаа 100 орчим кг болсон үед ачиж зайлнуулна. Үүссэн хог хаягдлын хэмжээнээс шалтгаалан тээвэрлэх гэрээгээр зохицуулах боломжтой. |
| шил  |   |
| хуванцар,  |   |
| резин,   |   |
| металл, төмөр                                    |   |
| Хүнсний хаягдал, (гал тогооны хаягдал)           | Дахин ашиглах боломжгүй, хэт бохирдолтой, удаан хугацаагаар хадгалах нөхцөлгүй хаягдал 65.4 кг хог хаягдал гарах бөгөөд тусгай зөвшөөрөлтэй хогийн цэг рүү зайлцуулах шаардлагатай тул 2017 оны 04 дүгээр сарын 26-ны өдөр “Хот тохижилтын газар”-тай хийсэн гэрээний дагуу тухай бүр зайлнуулна.                             |
| Хэтэрхий бохирдсон ашиглах боломжгүй хог хаягдал |   |
| Лаг  | Бохир усны тунгаагуураас гарсан лагийг Харгия урьдчилан цэвэрлэх байгууламжийн лагийн карт руу зайлцуулах гэрээг дахин байгуулах хэрэгтэй.  |
| <b>Аюултай хог хаягдал</b>                       |   |

|                                 |  |
|---------------------------------|--|
| Түлшний тос, дизель             | Боловсруулах үйлдвэрт ажиллаж байгаа машин, техник, хэрэгслийдээс гарах түлш, шатах, тослох материалын цэвэрлэгээнээс гарсан хаягдлыг тооцох боломжгүй ч гарсан тохиолдолд эрх бүхий этгээдэд шилжүүлнэ.   |
| Тос агуулсан хаягдал            | Тос агуулсан хаягдлыг тусгай зөвшөөрлийн эрх бүхий этгээдэд гэрээний дагуу нийлүүлнэ. Хог хаягдал үүссэн хэмжээнээс шалтгаалан тээвэрлэлтийн давтамж, хаягдал нийлүүлэх хуваарийг гэрээндээ зааж өгнө.   |
| <b>Үйлдвэрийн хатуу хаягдал</b> |  |
| Үйлдвэрийн хатуу хог хаягдал    | Бохир уснаас шүүгдсэн зумлагаа, шар мах, боловсруулсан арьсны зоргодос, ширний захалгаа зэрэг үйлдвэрийн хатуу хаягдал жилдээ нийт хэмжээгээрээ 531.3 тн гарах бөгөөд үүнийг бүгдийг нь “Халиман цавуу”-ны үйлдвэрт тушаана.   |
| Үйлдвэрийн шингэн хаягдал       | Үйлдвэрийн технологийн хэрэгцээнээс гарсан бохир усыг сувгаар зайлцуулж, 24 м <sup>3</sup> багтаамжтай тунгаагуураар дамжуулан цэвэрлэж Харгия урьдчилан цэвэрлэх байгууламжийн шугам сүлжээнд нийлүүлдэг бөгөөд 2024 оны 11-р сарын байдлаар 7447.0 м <sup>3</sup> бохир ус нийлүүлсэн байна. |

**Хог хаягдлыг түр хадгалах, эрх бүхий этгээдэд шилжүүлэх.** Дахин ашиглах боломжтой энгийн хог хаягдлыг хог хаягдал ашиглах, боловсруулах эрх бүхий этгээдэд хүлээлгэн өгөхийн тулд тээвэрлэлтийн тодорхой хэмжээнд хүртэл түр хугацаагаар хадгалах шаардлагатай болох бөгөөд ахуйн хог хаягдлыг зайлцуулах гэрээнд дуудлагаар үйлчилнэ гэсэн заалт байна.

Дахин ашиглах боломжтой, энгийн хог хаягдлыг ашиглах, боловсруулах эрх бүхий этгээдэд шилжүүлэхэд гэрээ байгуулан хэрэгжүүлэх бөгөөд хог нийлүүлэх үйл ажиллагааны хэрэгжилтийг хангах харилцааны зохицуулалтаа гэрээндээ тусгана.

“Хог хаягдлын тухай” хууль өөрчлөгдсөнтэй холбогдуулан хог, хаягдал зайлцуулах, устгах үйл ажиллагааны менежментэд дараах өөрчлөлтийг оруулах хэрэгтэй болно. Үүний тулд үйлдвэр дээр үүссэн хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж ангилсан хогны төрөл бүрээр хог хаягдал дахин боловсруулах, ашиглах, устгах эрх бүхий этгээдтэй гэрээ байгуулан хог хаягдлыг ангиллын дагуу зайлцуулж, устгаж байх хэрэгтэй. Үүнд:

- Дахин ашиглах боломжтой шил мэтийн хог хаягдлыг
- Дахин боловсруулах боломжтой төмөр, цаас, хуванцар мэтийн хог хаягдлыг тухай бүр эрх бүхий этгээдтэй байгуулсан гэрээгээр зайлцуулж байх. Тухайлбал,
  - Цаасан хаягдлыг 00-ийн цаасны “Ариун”, “Сараана” зэрэг үйлдвэрүүдэд
  - Хуванцар хаягдлыг хуванцар боловсруулах “Сан Оргиу” үйлдвэрт
  - Аюултай хог хаягдлыг “Цэцүүх ПЕ&ПП дахин боловсруулах эко үйлдвэр” г.м.

**Хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх зардал.** Хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай зардлыг хог хаягдлын нэр төрөл бүрийн менежментийг яаж зохион байгуулснаас хамаарна.

## Хүснэгт. Хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх зардал

| №   | Хог хаягдлын ангилал | Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээ                | Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ | Хэмжих Нэгж    | Нэгжийн зардал, төг | Тоо хэмжээ         | Нийт зардал, мян.төг | Хэрэгжүүлэх хугацаа | Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг  |
|---|----------------------|--|-------------------------------|----------------|---------------------|--------------------|----------------------|---------------------|--|
|   | 1                    | 2  | 3                             | 4              | 5                   | 6                  | 7                    | 8                   | 9  |
| 1.  | Ахуйн                | Шингэн хог хаягдал   | Ажиллагсдын хэмжээнд          | M <sup>3</sup> |                     |                    |                      | Жил бүр             | “Ус бохирдуулсаны төлбөрийн тухай” хууль<br>“Хог хаягдлын тухай” хууль |
|   |                      | Хатуу хаягдлыг түр хадгалж байгаад зайлцуулах                  | Ажиллагсдын хэмжээнд          | тн             |                     |                    |                      | Жил бүр             |  |
| 2.  | Үйлдвэрийн           | Шингэн бохир ус зайлцуулсны төлбөр төлөх                       | Үйлдвэрийн хэмжээнд           | M <sup>3</sup> |                     | 7447M <sup>3</sup> | 54,704.86            | Хавсралт №7         |  |
|   |                      | Хатуу хаягдлыг түр хадгалж байгаад зайлцуулах                  | Үйлдвэрийн хэмжээнд           | тн             |                     |                    | 3,386.5              | Хавсралт №7         |  |
| 3.  | Аюултай              | Бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн химиин материал худалдан авалт | Хүрээлэн буй орчны бохирдол   |                |                     |                    |                      |                     |  |
|   |                      | Химиийн бодисын сав – Цэцүүх ХХК                               |                               |                |                     |                    | 350.0                | Жил бүр             |  |
| Хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний зардал |                      |  |                               |                |                     |                    | 61,741.4             |                     |  |

## Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

Арьс, шир боловсруулах үйлдвэрийн үйл ажиллагааны явцад байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайлан болон байгаль хамгаалах төлөвлөгөөнд тусгасан сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ, төслийн үйл ажиллагааны явцад гарах өөрчлөлтүүдийг тодорхойлох зорилгоор зайлшгүй хянаж байх үзүүлэлтүүд, түүнийг тодорхойлох арга, хуваарь, баримтлах стандарт, аргачлал, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагдах зардлыг тооцож, орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр (ОХШХ)-ийг боловсруулав.

“Мон-Ирээдүй” ХХК-ийн үйл ажиллагааны явцад хяналт-шинжилгээний ажлыг энэхүү хөтөлбөрт тусгасан хугацаа болон аргачлалын дагуу үргэлжлүүлэн хийх бөгөөд ингэснээр тухайн төслөөс байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг өөрчлөлтийг шуурхай илрүүлэхээс гадна түүний олон жилийн судалгааны мэдээ материал нь төслийн талбай, түүний ойр орчмын хөрс, ургамал, гадаргын болон газрын доорх ус зэрэг экосистемийн бүрдэл хэсгийн хоорондын харилцан шүтэлцээг тодорхойлно.

Хяналт-шинжилгээний үзүүлэлтүүдийг анхааралтай судалж байх нь цаашид байгаль хамгаалах төлөвлөгөөг улам боловсронгуй болгох, байгаль орчин болон тухайн нутагт оршин суугчдыг төслийн нөлөөллөөс хамгаалах арга хэмжээг илүү үндэслэлтэй, үр ашигтай явуулах боломжийг олгох юм. Нөгөө талаас ОХШХ-ийг улам боловсронгуй болгох, хяналт-шинжилгээ хийж байгаа обьектоо бүрэн хамарч байгаа эсэхийг хянахад чухал ач холбогдолтой болно.

“Байгаль орчныг хамгаалах тухай”, “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” болон бусад холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу “Мон-Ирээдүй” ХХК орчны хяналт-шинжилгээний ажлын зардлыг гаргаж, батлагдсан аргазүй, итгэмжлэгдсэн лабораториудыг ашиглан явуулна.

Хяналт-шинжилгээний ажлын үр дүнгүүдийг нэгтгэн, жил бүр холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлж байх хэрэгтэй.

### Хяналт-шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд

**Ур амьсгал, агаарын чанарын үзүүлэлтүүд.** Төслийн үйл ажиллагааны явцад агаарын чанарын хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд дараах асуудлыг хамруулна. Үүнд:

- Төслийн талбай, түүний ойр орчим дахь агаарын чанар байгаль орчны болон эрүүл ахуйн стандартын шаардлагыг хангаж байгаа эсэхийг шалгах;
- Бохирдлын цэгэн эх үүсвэрүүдээс ялгарч буй бохирдуулагчид нь стандартад заасан хэмжээнд байгаа эсэхийг шалгах;
- Дуу чимээний бохирдлын цэгэн эх үүсвэрүүдэд хэт их дуу чимээ нь хүний эрүүл мэндэд нөлөөлөх нөхцөлтэйг харгалзан үзэж тогтмол хянаж байх;
- Ширүүн бороо, үер усны үед хуримтлагдсан хог хаягдал урсах нөхцөлийг тооцож, урьдчилан бэлтгэл хангах.

Агаар орчны хяналт шинжилгээг доорх арга зүйн дагуу хийнэ:

- Дуу чимээ, шуугианы хэмжээг децибел (Дб)-ээр илэрхийлж, түүний орчинд нөлөөлөх нормативт хэмжээг тогтоодог. Монгол Улсын “Шуугианы норм, аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага” MNS 5002:2000 стандартын дагуу өдрийн цагт 60 ДБА, шөнийн цагт 45 ДБА-ээс давахгүй байх шаардлагатай.
- Хөдөлмөр хамгааллын инженер дуу чимээ, шуугиан хэмжигч багажаар шуугианыг хэмжиж, стандарттай харьцуулан дүгнэлт гаргаж байх;
- Мөн доргионыг хэмжиж Доргионы норм, аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага MNS 4994:2000 стандартын дагуу хянаж байх;

- Температур, гэрэлтүүлэг, чийгшил зэрэг үзүүлэлтийг хэмжиж Хөдөлмөрийн нөхцөл, түүний ангилаал, хүчин зүйл. Хөдөлмөрийн нөхцөлийн үнэлгээ MNS 5080:2001 стандартын дагуу хянаж байх;
- Үйлдвэр орчмын агаар, ажлын байрны агаар дахь тоос, азотын давхар исэл, нүүрсхүчлийн дутуу исэл, хүхэрлэг хий зэрэг үзүүлэлтүүдийг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж байх.

Агаар бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх хэмжээ:

- Хүхэрлэг хийн агууламж – 10 мг/м<sup>3</sup>
- Тоос – 100 мг/м<sup>3</sup>
- Хар тугалга – 0.5 мг/м<sup>3</sup>
- Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл – 10000 мг/м<sup>3</sup>
- Азотын исэл – 30 мг/м<sup>3</sup>
- Дуу шуугиан - 60 дБа-аас доош,

**Гадаргын болон газрын доорх усны хяналтын үзүүлэлтүүд.** Төслийн үйл ажиллагааны явцад тоног төхөөрөмжийн эвдрэл гэмтэл, эдэлгээний хугацаа зэргээс шалтгаалан бохир шингэн хөрсөнд алдагдаж, улмаар гадаргын болон газрын доорх усыг бохирдуулж болзошгүй. Мөн үйлдвэрлэлээс гарч байгаа бохир усыг эзэмшил талбайгаас ил задгай урсах нь хурын усаар нэвчиж гадаргын болон газрын доорх усыг бохирдуулж болно. Цаашдын үйл ажиллагааны явцад хог хаягдлыг түр хадгалах цэгийг зөв байршуулах хэрэгтэй.

**Газрын гадарга ба хөрсний хяналтын үзүүлэлтүүд.** Агаар, ус, хөрсөн бүрхэвч, ургамлан нөмрөгийн бохирдуулагчийн хэмжээг урт хугацааны туршид ажиглалт, хэмжилт хийхийн зэрэгцээ хөрсний мониторинг цэгүүдийн байршуудыг тогтоох, мөн хөрсний үндсэн шинж чанарын үзүүлэлтүүд, бохирдолт, элэгдэл эвдрэлийн төлөв байдлыг тогтоох ажлыг хийж байх шаардлагатай.

Хөрсний мониторингийн цэгүүдээс жилд (хавар, намар) 2-оос доошгүй удаа хөрсний дээж авч, лабораторийн задлан шинжилгээгээр хөрсний ерөнхий үржил шимиин түвшин болон бохирдол тодорхойлох шаардлагатай.

Хөрсний чанарын үзүүлэлтүүд ба бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх хэмжээ:

- Хөрсний орчин 6.8-7.5
- Хот суурин газрын хөрсний үнэлгээний үзүүлэлтийн норм MNS 3297:1991
- Хөрс. Дээж авах ерөнхий шаардлага MNS 3298:1991
- Шинжилгээнд дээж авахад тавигдах ерөнхий шаардлагууд MNS 3298:91
- Хөрс. Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтийг тодорхойлох MNS 3310:91
- Хөрс. Ариун цэврийн байдлын үзүүлэлтийн нэр төрөл MNS 3985:87

**Эрүүл ахуйн хяналт-шинжилгээ.** Хоргүй нөхцөл гэдэг нь өдөр бүр, ажлын 8 цаг буюу долоо хоногт 40 цагаас их биш хугацаагаар ажилласан бүх хугацаанд хүний эрүүл мэндэд тухайн үед болон хожим үр удамд нь ямар нэгэн өөрчлөлт оруулахгүй болох нь нотлогдсон хэмжээг хэлдэг.

Ажлын байрны агаарын орчинд агаарын хэм, хөдөлгөөний хурд, чийгшил, дулааны тархалтын үзүүлэлт тус тус хамаарна. Ажлын байрны температур нь хүйтний улиралд 10°C-ээс их, дулааны улиралд 10°C-ээс бага байна. Хэмжилтийг шалнаас дээш суугаа ажлын үед 1 м, зогсоо ажлын үед 1.5 м өндөрт хэмжинэ.

Аргачлал, стандартаар зөвшөөрөгдөх хэмжээ:

- MNS 4967:2000 – Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Нэр томьёо, тодорхойлолт
- MNS 4990:2000 – Ажлын байрны орчин, эрүүл ахуйн шаардлага

- MNS 4968:2000 – Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ерөнхий шаардлага
- MNS 4969:2000 – Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуйн сургалтын зохион байгуулалт үндсэн дүрэм
- MNS 5080:2001 – Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуй. Хөдөлмөрийн нөхцөл, түүний ангилал, хүчин зүйл, хөдөлмөрийн нөхцлийн үнэлгээ
- MNS 5105:2001 – Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуй. Эрүүл ахуйн хамгаалалтын бүсийн хэмжээ, ерөнхий шаардлага
- MNS 5106:2001 – Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуй. Мэдрэл сэтгэхүйн ачааллыг үнэлэх үзүүлэлтийн норм, тодорхойлох арга
- MNS 5107:2001 – Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуй. Биеийн хүчний ажлын ачааллыг үнэлэх үзүүлэлтийн норм, тодорхойлох арга
- MNS ILO-OSH 1:2003 – Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн удирдлагын тогтолцооны талаарх удирдамж

#### Хяналт, шинжилгээний хөтөлбөр

“Мон-Ирээдүй” ХХК-ийн арьс шир боловсруулах үйлдвэрийн үйл ажиллагааны явцад байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг тухай бүр илрүүлэх, түүнийг бууруулах, арилгах зорилгоор байгаль орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр хэрэгжүүлэх бөгөөд жилд 676.0 мянган төгрөгийн зардал төлөвлөв.

## Хүснэгт. Орчны хяналт-шинжилгээний үйл ажиллагааны зардал

| №   | Хяналт шинжилгээ хийх<br>үзүүлэлтүүд  | Хяналтын<br>байршил   | Цэгийн                                    | Хугацаа ба<br>давтамж | Тоо<br>хэмжээ | Нэгжийн<br>зардал, төг | Нийт<br>зардал,<br>мян.төг  | Тайлбар   | Баримтлах стандарт, арга,<br>аргачлал  |
|---|---|---|---|-----------------------|---------------|------------------------|---|---|--|
|   | 1   | 2   | 3   | 4                     | 5             | 6                      | 7   | 8   |  |
| <b>1. АГААРЫН ЧАНАР</b>                         |   |   |   |                       |               |                        |   |   |  |
| 1.  | <b>Бохирдлын цэгэн эх<br/>үүсвэр:</b><br><br>- Нүүрстөрөгч<br>- Хүхэрт устөрөгч<br>- Азотын давхар исэл<br>- Хүхэрлэг хий /SO <sub>2</sub> /<br>- Нийт тоосны агууламж /TSP/  | - Химийн боловсруулалтын цех<br><br>- Механик боловсруулалтын цех | Жилд 2 удаа                               | 4                     |               | 288.0                  | Нэг удаагийн хэмжилтээр 3 цэгийн ажиглалтыг нэг мөр хийнэ.<br><br>Байгаль орчин, хэмжил зүйн лаборатори |   | - MNS 4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага,<br>- MNS 4048:1988 Тоосны хэмжээг тодорхойлох жингийн арга<br>- MNS 5002:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй. Шуугианы норм, аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага<br>- MNS ISO 226:2003 Дуу чимээхэвийн норм, түвшний хэмжээ |
| 2   | - Гадаад орчны дуу шуугиан<br>- Ажлын байрны дуу шуугиан  | - Дуу шуугиан ихтэй ажлын байруудад                               | Жилд 2 удаа                               | 4                     |               |                        |   |   |  |
| <b>2. ГАДАРГЫН БОЛОН ГАЗАР ДООРХ УСНЫ ЧАНАР</b> |   |   |   |                       |               |                        |   |   |  |
| 3   | <b>Гадаргын болон газар<br/>доорх усны чанар:pH,<br/>усны түвшин, TDS (нийт<br/>үссан давс), нийт хатуулаг<br/>(CaCO<sub>3</sub>),<br/>уссан хүчилтөрөгч, умбуур, BXX,<br/>XXX, Ca, Mg, Na, K, SO<sub>4</sub>,<br/>NO<sub>2</sub>, NO<sub>3</sub>, NH<sub>4</sub>, амт, үнэр,<br/>өнгө өөх тос, үлдэгдэл хлор</b> | - Хромын шугам<br><br>- Сульфидын шугам                           | Үйлдвэрлэлийн явцад<br><br>улиралд 2 удаа | 4                     |               | 480.0                  | Шинжилгээг итгэмжлэгдсэн лабораториор хийлгэнэ.<br><br>Байгаль орчин, хэмжил зүйн лаборатори            | MNS 4586:98 Усан орчны чанарын үзүүлэлт. Ерөнхий шаардлага,<br><br>MNS 4943:2015. Хүрээлэн буй орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага |  |

| №  | Хяналт шинжилгээ хийх<br>Үзүүлэлтүүд   | Хяналтын<br>байршил   | цэгийн                           | Хугацаа ба<br>давтамж | Тоо<br>хэмжээ | Нэгжийн<br>зардал, төг | Нийт<br>зардал,<br>мян.төг                     | Тайлбар   | Баримтлах стандарт, арга,<br>аргачлал |
|--|--|---|----------------------------------|-----------------------|---------------|------------------------|--|---|---------------------------------------|
|  | 1  | 2   | 3                                | 4                     | 5             | 6                      | 7  | 8   |                                       |
| 4  | Усны хүнд металын шинжилгээ (Cr, Pb, Cd, Ni, Co)                                     | - Хромын шугам<br>- Сульфидын шугам                           | Үйлдвэрлэлийн явцад улиралд удаа | 2                     |               | 2,100.0.               |  | MNS 900:2018. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ, MNS 5582:2006 Арьс шир, үслэг боловсруулах үйлдвэрээс урьдчилан цэвэрлэх байгууламжид нийлүүлэх технологийн хаягдал ус |                                       |
| <b>3. ХӨРСӨН БҮРХЭВЧ</b>   |  |   |                                  |                       |               |                        |  |   |                                       |
| 5  | Хөрсний физик, химийн шинж чанарыг тодорхойлох                                       | - Химийн боловсруулалтын цех<br>- Механик боловсруулалтын цех | Жилд 1 удаа (хавар)              | 2                     |               |                        | Шинжилгээг итгэмжлэгдсэн лабораториор хийлгэнэ | MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ  |                                       |
| 6  | Хөрсөн дэх хүнд металлуудын агууламжийг тодорхойлох (Cd, Pb, Cu, Hg, Cr, Zn, Co, Sr) | - Химийн боловсруулалтын цех<br>- Механик боловсруулалтын цех | Жилд 2 удаа (хавар,              | 4                     |               | 200.0                  | Шинжилгээг итгэмжлэгдсэн лабораториор хийлгэнэ | MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ  |                                       |
| <b>4. ХИМИЙН БОДИСЫН ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ</b>  |  |   |                                  |                       |               |                        |  |   |                                       |
| 1  | Химийн бодисын нөлөөлийн аюулгүй байдлыг тодорхойлох                                 | - Химийн бодисын шинжилгээ хийлгэх                            | Жилд нэг удаа                    | 40                    | 30.0          | 2,950.0                | Шинжилгээг итгэмжлэгдсэн лабораториор          |   |                                       |
| <b>Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний зардал</b> |  |   |                                  |                       |               | <b>6,018.0</b>         |  | <b>Хавсралт №8,9</b>  |                                       |

## Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

Тус компанийд байгаль орчны хамгаалал, түүнийг зохион байгуулах үүргийг ХАБЭА-н инженер хариуцаж, үндсэн ажлынхаа хүрээнд зохион байгуулж ажиллана.

Төсөл хэрэгжүүлэгч байгаль орчны хяналт-мониторинг, БОННҮ-д заасан сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг хэрэгжүүлэхдээ байгаль орчны мэргэжлийн байгууллагатай хамтран тухай бүр шаардлагатай арга хэмжээг авч ажиллана.

Удирдлага, зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг байгаль орчны холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд хэрэгжүүлж, байгаль хамгаалах арга хэмжээний тайланг жил бүр баттуулж, үр дүнг тооцуулна.

Үйлдвэрийн хэмжээнд хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн хяналтыг зохион байгуулахад MNS OHSAS-1800:2012 стандартыг баримтлах ба удирдлагын тогтолцооны хамрах хүрээг дараах байдлаар тодорхойлж баримтжуулахаар төвлөсөн. Үүнд:

- БОХАБЭА-н бодлогыг тодорхойлох
- БОХАБЭА-н хяналтыг төлөвлөх
- Төлөвлөлтөд хууль тогтоомжийн шаардлагуудыг авч үзэх
- Төлөвлөлтийг хэрэгжүүлэх арга замууд, үйл ажиллагааг тодорхойлох
- Төлөвлөлтийн хэрэгжилтийн хүрээний харилцаа холбоог тогтоох
- Олон нийтийн оролцоог хангах
- Холбогдох баримт бичгийг боловсруулах
- Үйл ажиллагаанд хяналт тавих, хяналтыг хэвшүүлэх, бүртгэлжүүлэх
- Онцгой байдлын үеийн бэлэн байдлыг хангах
- Дотоод аудитын тогтолцоог боловсронгуй болгох
- Удирдлагын үйл ажиллагаанд дүн шинжилгээ хийх
- Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх системийг боловсруулах

Төслийн байгаль орчны удирдлага менежментийн ажил нь үйл ажиллагааны зардлаас санхүүжигдэн хэрэгжинэ.

Хүснэгт. Удирдлага, менежмент, зохион байгуулалтын зардал

| № | Төлөвлөсөн арга хэмжээ   | Урьдчилан тооцсон төсөв | Хэрэгжүүлэх хуваарь, 2020-2024 он |          |           | Хариуцсан албан тушаалтан | Тайлбар                                   |
|---|--|-------------------------|-----------------------------------|----------|-----------|---------------------------|---|
|   |  |                         | IY улирал                         | I улирал | II улирал |                           |   |
| 1 | Байгаль орчны асуудлыг ХАБЭА-н инженерт хариуцлан, мэргэжлийн багтай болох                   | -                       |                                   | +        |           |                           | Үйлдвэрийн удирдлага                      |
| 2 | Байгаль орчин, хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын харилцааг зохицуулах дотоод дүрэм, журамтай болох | -                       |                                   | +        | +         |                           | Үйлдвэрийн удирдлага                      |
| 3 | Үйлдвэрийн аюулгүй ажиллагааны туршлага судлах   | -                       |                                   | +        | +         | +                         | ХАБЭА-н инженер                           |
| 4 | Ажиллагсдад ХАБЭА-н талаар сургалт зохион байгуулах  | -                       |                                   |          | +         | +                         | Үйлдвэрийн удирдлага,<br>ХАБЭА-н инженер, |
| 5 | Байгаль орчны аудитыг 2 жил тутам хийлгэж байх (Аудитын компанийтай гэрээ байгуулах)         | Харилцан тохиролцох     |                                   |          | +         | +                         | Үйлдвэрийн удирдлага                      |

## Менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлagnaх төлөвлөгөө

**БОМТ-ний хэрэгжилт дэх олон нийтийн оролцоо.** БОМТ-г боловсруулах шатанд олон нийтийн оролцоог хууль тогтоомжид заасан хүрээнд аль болох өргөн хангах, тэдэнд ойлгомжтой бөгөөд үнэн зөв, бодит мэдээллийг өгч, зөрчигдөж болзошгүй эрхээ хамгаалах санал бодлыг судлан тусгах нь энэ шатны ажлын гол зорилт болно. Төсөл хэрэгжүүлэгч нь үйлдвэрийн орчинд амьдарч байгаа олон нийт (баг, хорооны ИНХ)-д байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээг энгийн ойлгомжтой байдлаар илтгэл, танилцуулах хуудас, материал болгон тараана. Мөн тэдэнд тайлангийн эх хувьтай танилцах боломжоор хангана.

Олон нийтэд БОНHY-ний тайлан болон байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгах тэдний саналыг тусгайлан боловсруулсан асуулгын дагуу авна. Асуулгын дүнг нэгтгэн, тавигдсан асуудлыг БОМТ боловсруулахдаа нэг бүрчлэн авч үзэн, шаардлагатай арга хэмжээг БОМТ-нд тусгаж, тэдэнд энэ талаар танилцуулна.

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн зүгээс олон нийтийн оролцоог хангах талаар хийсэн ажил, БОМТ-нд тусгах санал асуулгын үйл явцыг баримтжуулж БОНHY-ний тайланда хавсаргана. Төсөл хэрэгжүүлэгч жил бүр БОМТ-ний хэрэгжилтийн талаар байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад тайлан хүргүүлэх ба байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, орон нутгийн байцаагч, бүх шатны Засаг дарга, байгаль орчны төрийн бус байгууллагад тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө болон өмнөх жилийн БОМТ-ний хэрэгжилтийн тайланг БОАЖ-ын Сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ны өдрийн А/618 тоот тушаалаар баталсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлagnaх журам”-д заасан хугацаанд хүргүүлнэ. Мөн төсөл хэрэгжиж буй нутаг дэвсгэрийн сум, багийн иргэдийн хуралд БОМТ-ний хэрэгжилтийн талаарх танилцуулгыг хагас жил тутамд хийнэ.

**Оролцогч, сонирхогч талуудад тайлagnaх, хэлэлцүүлэх.** Тус арьс, шир боловсруулах үйлдвэр нь Хан-Уул дүүргийн 2-р хорооны нутаг дэвсгэрт хэрэгжиж байгаа тул төслийн үйл ажиллагааны тайлан, мэдээг хамгийн их сонирхогч, оролцогч талууд нь энэ хорооны удирдлагууд, оршин суугчид болно. Тиймээс сонирхогчид болон оролцогч талуудад хүргэх мэдээллийг тэдгээрийн сонирхолд нийцсэн хэлбэрээр бэлтгэж, хэлэлцүүлэх, танилцуулах арга хэмжээг авах шаардлагатай.

**БОМТ-г танилцуулах, хэлэлцүүлэх ажлын зардал.** Төслийн үйл ажиллагааны хүрээнд байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан, мэдээг танилцуулж, хэлэлцүүлэх ажлыг жилд нэг удаа зохион байгуулах бөгөөд энэхүү ажлыг гүйцэтгэхэд нийт 190.0 мянган төгрөгийн зардал тооцогдож байна.

## Хүснэгт. БОМТ-г нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад танилцуулах ажлын төлөвлөгөөний хэрэгжилт

| №   | БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнах оролцогч талууд                         | Тайлагнах хэлбэр                              | Мэдээллийн агуулга                                | Зохион байгуулах хугацааны тов         | Тайлагнах зардал, мян.төг | Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан | Зохион байгуулах газар       |
|---|---|---|---|--|---------------------------|---|------------------------------|
| 1   | БОМТ-ний биелэлтийн тайланг Нийслэлийн байгаль орчны газарт танилцуулах | Хэвлэмэл болон цахим хэлбэрээр                | Тухайн жилийн БОМТ-ний биелэлтийн тайлан          | Жил бүрийн 11 сарын 01-ний дотор       | 100.0                     |   | Үйлдвэр                      |
| 2   | ХУД-ийн 20-р хорооны ИНХ-ын даргад хүсэлт гаргах                        | Албан тоотоор тайланг хэвлэмэл хэлбэрээр өгөх | БОНHY-ний тайланг хорооны ИНХ-аар хэлэлцүүлэх     | БОНHY-ний тайланг боловсруулж дуусгаад | 200.0                     | Үйлдвэрийн удирдлага болон БОХАБЭА-н инженер      | Үйлдвэр                      |
| 3   | БОНHY-ний тайлан, БОМТ-г хорооны ИНХ-аар хэлэлцүүлэх                    | Хурал зохион байгуулах                        | БОНHY-ний тайлан болон БОМТ-ний биелэлтийн тайлан | Жил бүрийн 12 сарын 25-ны дотор        | 150.0                     |   | Хороон даргын сонгосон газар |
| <b>БОМТ-г оршин суугчдад танилцуулах ажлын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх зардал</b> |   |   |   |  | <b>450.0</b>              |   |                              |

## **БОМТ-г хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нийт зардал**

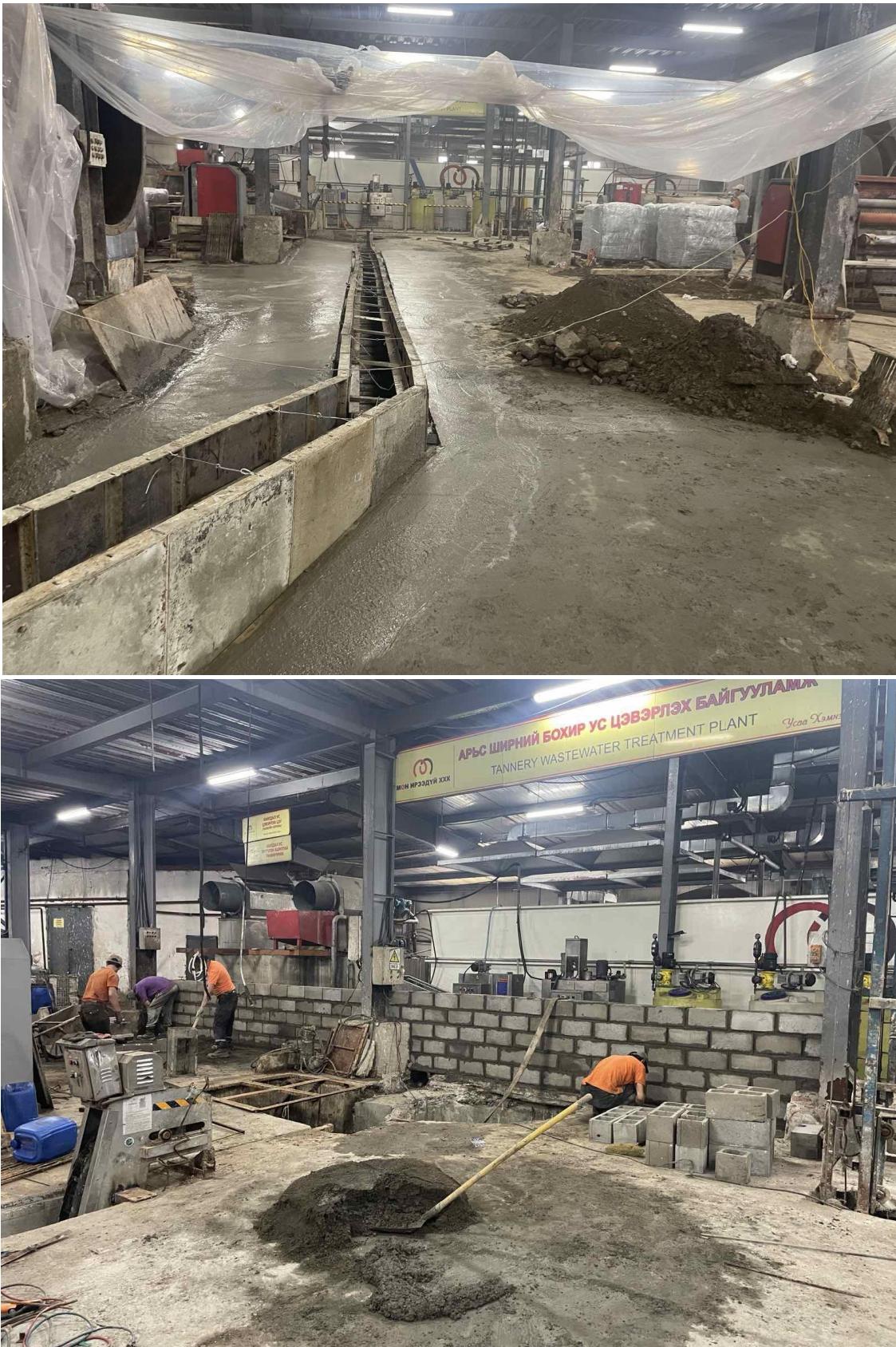
“Мон-Ирээдүй” ХХК-ийн арьс шир боловсруулах үйлдвэрийн 2024 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд нийт 71,535.0 мян.төг зарцуулахаар төсөвлөсөн бөгөөд 218,629.4 мян.төг төгрөг зарцуулсан байна.

Хүснэгт. БОМТ-г хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нийт зардлыэ задргаа

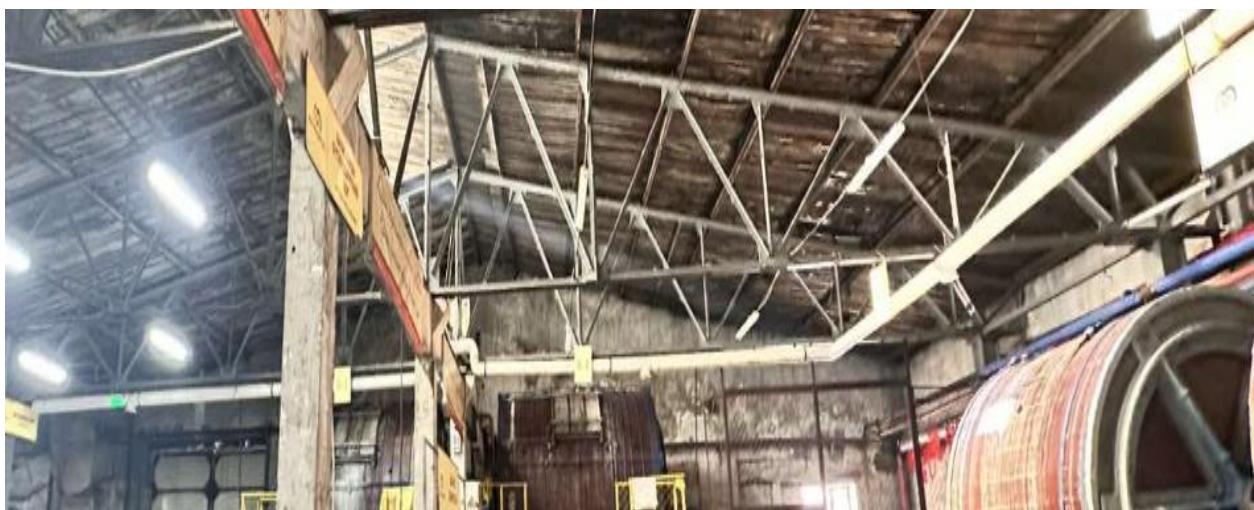
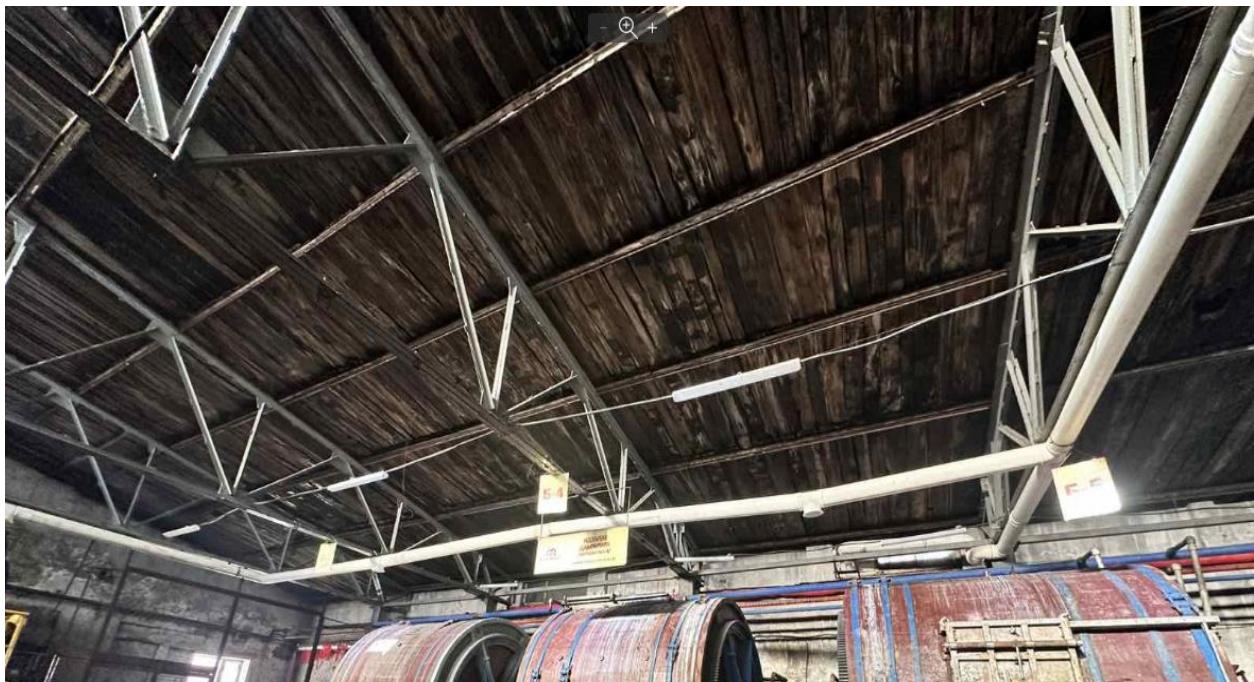
| <b>2024 ОНЫ БОМТ-Г ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ НИЙТ ЗАРДАЛ</b>  |  | <b>₮ 218,629.4</b> |
|--|--|--------------------|
| Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээ                |  |                    |
|  |  |                    |
| 1.1  | Үйлдвэрлэлийн бохир ус дамжуулах, хуримтлуулах чанн, шугамд сайжруулалт хийж тогтмол цэвэрлэгээ хийлгэв.   | ₮ 5,670.0          |
| 1.2  | Химиин боловсруулах үйлдвэрийн агааржуулах системийг сайжруулав.   | ₮ 3,320.0          |
| 1.3  | Химиин бодисын агуулахын шал, тавцан, аюулгүйн төхөөрөмжүүдийг сайжруулав.   | ₮ 980.0            |
| 1.4  | Агаарын чийг температур хэмжих хэрэгслийг сайжруулав. Үйлдвэрийн нийт дулаан алдагдал болон агаар чийг хэмжилтийг хийлгэв  | ₮ 120.0            |
| 1.5  | Хүлэмжийн хийн ялгаралыг бууруулах болон хэмнэх зорилгоор MNS ISO 50001:2019 Эрчим хүчний хэмнэлт менежментийн тогтолцоо стандарт нэвтрүүлэхээр дотоод аудит хийж тогтмол сайжруулалт хийснээр CX3X-д MNS ISO 50001:2019 баталгаажуулах хүсэлт явуулсан байна. | ₮ 50,000.0         |
| 1.5.1  | Нийт үйлдвэрийн гэрэлтүүлэгийг үзэгдэх орчин сайтай тод тусгалтай болгохын зэрэгцээ Лед болгож эрчим хүчний хэмнэлтийг хийсэн.   | ₮ 6,500.0          |
| 1.5.2  | Давтамж хувиргагчыг МБЦ -ын голлоно ажилдаг Брабан болон Чалленжер тус бур дээр байрлуулж нийт 12ш давтамж хувиргагч, хугацаа тавигч суурилуулав.  | ₮ 14,300.0         |
| 1.5.3  | Эрчим хүч хэмнэлт байгаль орчны менежментийн тухай ойлголтыг нийт ажилчиддаа таниулж сурталчилж 6 удаагийн сургалт зохион байгуулсан байна   | ₮ 200.0            |
| 1.5.4  | Тоног төхөөрөмжийн хэрэглэгдэх эрчим хүчний зарцуулалтын жагсаалтыг гаргав   | ₮ 200.0            |
| 1.5.5  | Үйлдвэрийн пассат болон гадна дотор дулаалга хийж үйлдвэрийн дээвэрийг дулаалан алдагдалыг багасгав.   | ₮ 8,000.0          |
| 1.5.6  | Шугам хоолойн дулаалга болон хаягжуулалт хийж дулаан алдагдалыг багасгав.  | ₮ 1,500.0          |
| 2.2  | Бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн шинэчлэлт, засвар үйлчилгээ хийв.  | ₮ 5,220.0          |
| 3.2  | Үйлдвэрийн хойд талын талбайг цардаж мөн блокон хавтангаар талбайг хучилтыг сайжруулах   | ₮ 1,450.0          |
| 4.1  | Цэцэг тарих  | ₮ 210.0            |
| 4.2  | Мод тарих  | ₮ 2,750.0          |
| Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээний нийт зардал |  | <b>₮ 100,420.0</b> |

|  |   |            |
|--|---|------------|
| Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжүүлэлт  |   |            |
| 1.1  | Ажиллагсдын эрүүл мэнд, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй байдлыг | ₮ 32,700.0 |
| 1.2  | Хоргүйжүүлэх аарц, сүү өгөх Витаминжуулалт                  | ₮ 1,230.0  |
| 1.3  | Ажиллагсдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах                  | ₮ 1,500.0  |
| 3  | Осол дөхөх тохиолдлын болзошгүй нөлөө                       | ₮ 2,350.0  |
| 4  | Үйлдвэрийн ослын уршигт байдлын болзошгүй нөлөө             | ₮ 11,500.0 |
| 5  | Гал түймрийн болзошгүй эрсдэл                               | ₮ 720.0    |
| Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжүүлэлтийн нийт дүн                              |   | ₮ 50,000.0 |
| Хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх зардал   |   |            |
| 2  | Хатуу хаягдлыг түр хадгалж байгаад зайлцуулах               | ₮ 6,686.5  |
| 2  | Бохир ус зайлцуулах төлбөр                                  | ₮ 54,704.9 |
| 3  | Химийн бодисын сав – Цэцүүх ХХК                             | ₮ 350.0    |
| Хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх зардлын нийт дүн   |   | ₮ 61,741.4 |
| Орчны хяналт-шинжилгээний үйл ажиллагаа  |   |            |
| Химийн бодисын хяналт шинжилгээ  |   | ₮ 2,950.0  |
| Орчны хяналт-шинжилгээний үйл ажиллагааны нийт зардал  |   | ₮ 6,018.0  |
| БОМТ-г нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад танилцуулах ажлын төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн нийт зардал |   | ₮ 450.0    |

ХАВСРАЛТ №1



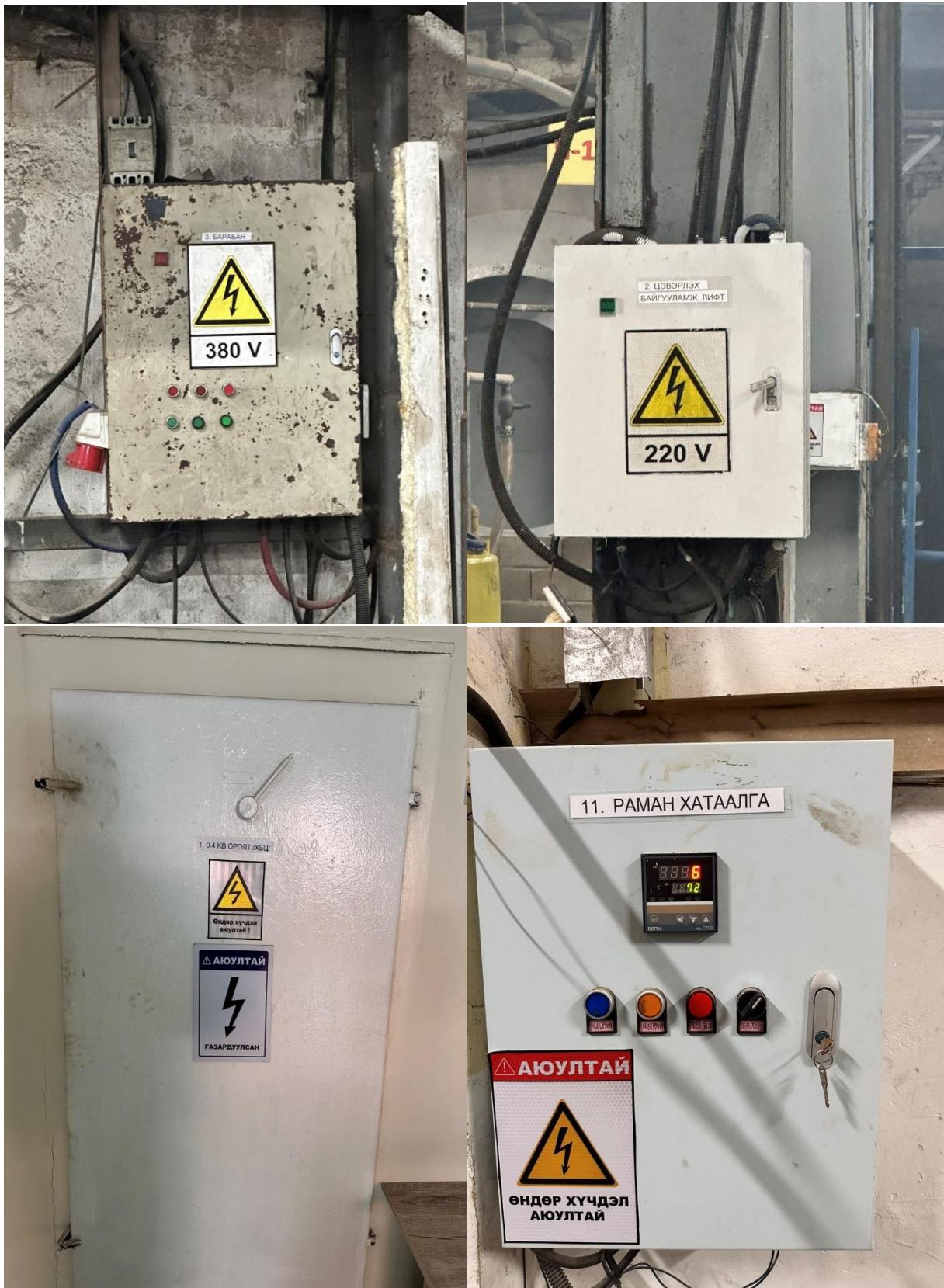
## ХАВСРАЛТ №2



**ХАВСРАЛТ №3**



### ХАВСРАЛТ №4

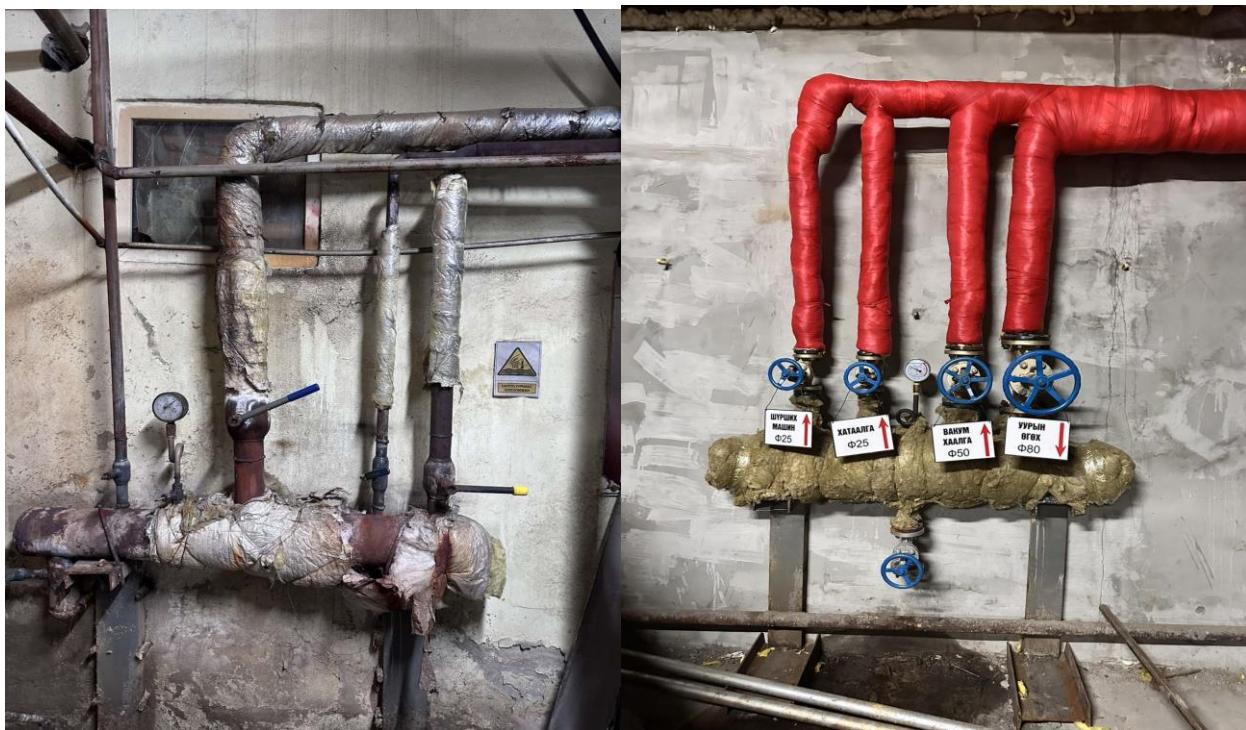




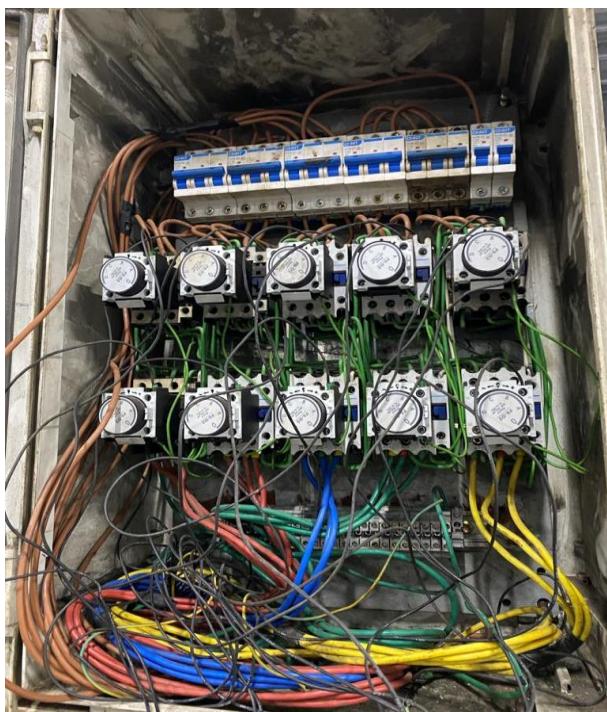


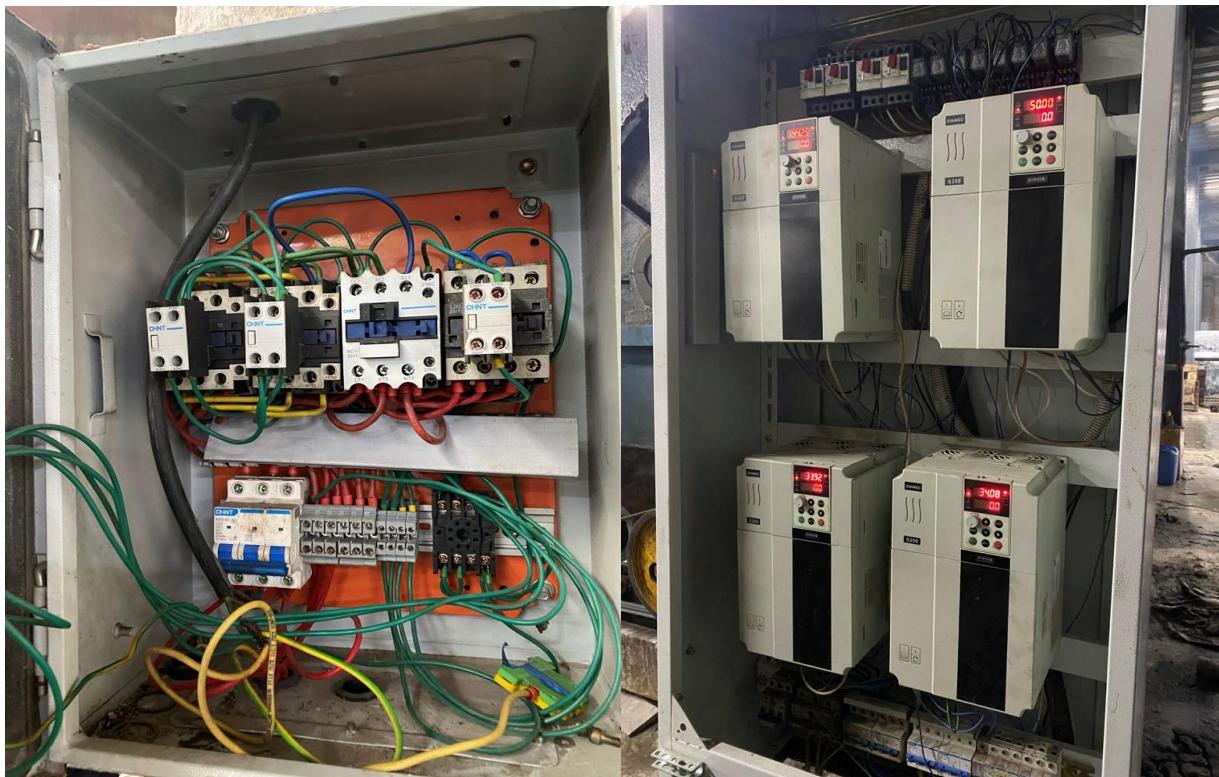












**ХАВСРАЛТ №5**



**ХАВСРАЛТ №6**







Улаанбаатар хотын Ус Сувгийн Удирдах Газар

Тооцооны хуудас

Код: 26031900  
Нэр: Мон-Ирээдүй ХХК  
Хаяг:  
Утас: 99997612,99191771,91990911  
Факс:  
И-мэйл:  
Банк: Голомт төв  
Данс: 1505026357  
Регистер: 5036968  
Эхний үлдэгдэл: 0.00

Хаяг: БЗД Токиогийн гудамж 5  
Огноо: 2024-11-07  
Утас: ХУД-70172227; СХД-77117702; БГД-77117702; СБД-77117715  
БЗД-70157013; ЧД -77117716

И-мейл: usug@ub.gov.mn

Харилцах дансцуул:

Худалдаа хөгжлийн банк 404001620  
Төрийн банк 102100001060  
Хас банк 5000075928  
ХААН банк 5003001028  
Голомт банк 1102977359  
Төрийн сан 100900000952



| Д/д  | Тоолуурын дугаар | Заалт огноо | Ф  | Суурь хураамж | Тоолуурын заалт |        |       | Үс/м3/ |       | Нэгж үнэ/₮/ |            | Усны үнэ/₮/  |            |
|--|------------------|-------------|----|---------------|-----------------|--------|-------|--------|-------|-------------|------------|--------------|------------|
|  |                  |             |    |               | Эхний           | Эцсийн | Зөрүү | Цэвэр  | Бохир | Цэвэр       | Бохир      | Цэвэр        | Бохир      |
| 1  | 1508050013       | 11/06       | 80 | 63220.00      | 75374           | 75630  | 256   | 256    | 256   | 2630        | 3850       | 673,280.00   | 985,600.00 |
| 2  | 1208002385       | 11/06       | 40 | 24400.00      | 5197            | 5217   | 20    | 20     | 20    | 2630        | 3850       | 52,600.00    | 77,000.00  |
| 3  | 1310000013       | 11/06       | 50 | 6400.00       | 18867           | 18869  | 2     | 0      | 2     | 2630        | 3850       | 0.00         | 7,700.00   |
| 4  |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 5  |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 6  |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 7  |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 8  |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 9  |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 10   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 11   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 12   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 13   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 14   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 15   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 16   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 17   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 18   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 19   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 20   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 21   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 22   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 23   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 24   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 25   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 26   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 27   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 28   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 29   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| 30   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| ДҮН  |                  |             |    |               | 3               |        |       | 276    |       |             | 725,880.00 |              |            |
|  |                  |             |    |               | 94,020.00       |        |       |        | 278   |             |            | 1,070,300.00 |            |
| Пийт усны дун:                                       |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            | 1,796,180.00 |            |
| Мэсsegжийн төлбөр                                    |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            | 0.00         |            |
| Алданги  |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            | 0.00         |            |
| Төлбөрт үйлчилгээ                                    |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            | 0.00         |            |
| Усны суурь хураамж                                   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            | 0.00         |            |
| Бохир ус цэвэрлэгээ                                  |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            | 0.00         |            |
| НӨАТ   |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            | 0.00         |            |
| НӨАТ тооцох дун                                      |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            | 0.00         |            |
| Төлбөрт үйлчилгээ                                    |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            | 0.00         |            |
| Тооцооны хугацаан дахь дун: 3,052,115.00             |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| Төлбөл зохих төлбөрийн дун: 3,052,115.00             |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| Тооцооны хамрах хугацаа: /2024-10-07/ - /2024-11-07/ |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |
| Төлбөр төлөх эцсийн хугацаа: 2024-11-14              |                  |             |    |               |                 |        |       |        |       |             |            |              |            |

Төлбороо хугацаандада толсон танд баярлалаа

| Нэхэмжлэх №9  |   |  |                      |                   |
|---|---|--|----------------------|-------------------|
| Нэхэмжлэгч<br>Байгууллагын нэр:<br>Регистр:<br>Утас, факс:<br>Э-шүүдэн:<br>Банкны нэр:<br>Банкны дансны | Төлөгч<br>Хот тохиижилтийн газар<br>6108938<br>11453501-88030580<br>Нэхэмжилсэн огноо:<br>Хаан банк<br>5064975024 | Байгууллагын нэр<br>Хаяг:<br>Мон ирээдүй |                      |                   |
| дугаар:   |   |  |                      |                   |
| №   | Гүйлгээний утга   | Тоо хэмжээ                               | Нэгжийн үнэ /төгрөг/ | Нийт үнэ /төгрөг/ |
| 1   | Хог хаягдан2023.12.26-2024.02.26  | 209.22                                   | 3,954.55             | 827,370.95        |
|   |   |  | Дун                  | 827,370.95        |
|   |   |  | НӨАТ                 | 82,737.10         |
|   |   |  | Нийт дун             | 910,108.05        |

Мөнгөний дун Есөн зүүн арван мянга нэг зүүн найман төгрөг таван мөнгө  
 /Тамга/   
 Дарга \_\_\_\_\_  
 Нягтлан бодогч \_\_\_\_\_/\_\_\_\_\_  
*[Signature]*

| Нэхэмжлэх №86   |   |  |                      |                   |
|---|---|--|----------------------|-------------------|
| Нэхэмжлэгч<br>Байгууллагын нэр:<br>Регистр:<br>Утас, факс:<br>Э-шүүдэн:<br>Банкны нэр:<br>Банкны дансны | Төлөгч<br>Хот тохиижилтийн газар<br>6108938<br>11453501-88030580<br>Нэхэмжилсэн огноо:<br>Хаан банк<br>5064975024 | Байгууллагын нэр<br>Хаяг:<br>Мон ирээдүй |                      |                   |
| дугаар:   |   |  |                      |                   |
| №   | Гүйлгээний утга   | Тоо хэмжээ                               | Нэгжийн үнэ /төгрөг/ | Нийт үнэ /төгрөг/ |
| 1   | Хог хаягдан2023.12.27-2024.03.31  | 285.88                                   | 3,954.55             | 1,130,526.75      |
|   |   |  | Дун                  | 1,130,526.75      |
|   |   |  | НӨАТ                 | 113,052.68        |
|   |   |  | Нийт дун             | 1,243,579.43      |

Нэг сая хоёр зүүн дэчин гурван мянга таван зүүн далан есөн төгрөг  
 Мөнгөний дун дэчин гурван мөнгө  
 /Тамга/   
 Дарга \_\_\_\_\_  
 Нягтлан бодогч \_\_\_\_\_/\_\_\_\_\_  
*[Signature]*



### НЭХЭМЖЛЭХ

EBARIMT.MN

ДДТД: 000006108938000240924000003290139

Нэхэмжлэгч:

ТТД: 6108938

НЭР: Хот тохиижилтийн газар

Хаяг: Монгол, Улаанбаатар, Чингэлтэй, 12-р хороо, Булаг 18

төгрөг

Утас: 11453501

Э-Шүүдэн: telmen\_temka93@yahoo.com

Банкны нэр: ХААН БАНК

Банкны дансны дугаар: 5064975024

Хариуцагч:

ТТД: 5036968

Нэр: Мон-Ирээдүй

Хаяг: Монгол, Улаанбаатар, Хан-Уул, 2-р хороо,, ХД-143

төгрөг

Утас:

Гэрзэний №:

Огноо: 2024-09-24

Төлбөр хийх хугацаа(Хоног):

| Д/Д | Барва, ажил, үйлчилгээний нэр                           | Код | Хэмжих нэгж | Тоо, хэмжээ | Нэгжийн үнэ | Бүгд үнэ  |
|-----|---|-----|-------------|-------------|-------------|-----------|
| 1   | Бусад төрлийн хог, хягдлыг ариутгах, цэвэрлэх үйлчилгээ | 943 | тн          | 283.4       | 4,350       | 1,232,790 |

Барва, ажил үйлчилгээний үнэ: 1,120,718.18



Нэмэгдсэн өргтгийн албан татвар:

112,071.82

Нийслэл хотын албан татвар:

0

Нийт дун:

1,232,790

Мөнгөн дун: undefined  
(услээр)

Захирал: ..... / ..... / .....  
Нягтлан бодогч: ..... / ..... / .....

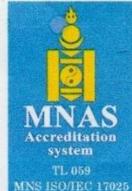
## ХАВСРАЛТ №8

**ШУТИС-ийн харьяа Хөнгөн үйлдвэрийн судалгаа, хөгжлийн хүрээлэнтэй хамtran арьс шир боловсруулалтын дамжлага тус бүр дээр бохир усны нарийвчилсан судалгаа хийж үйлдвэрийн урьдчилсан цэвэрлэх байгууламжийн цэвэрлэгээний түвшинг тодорхойлов. Нийт 8 дамжлагаас 20 гаруй дээж шинжилгээнд хамруулсан.**



УС СУВГИЙН УДИРДАХ ГАЗАР  
УСНЫ ТӨВ ЛАБОРАТОРИ  
WATER SUPPLY & SEWERAGE AUTHORITY  
CENTRAL WATER LABORATORY

Улаанбаатар 13340; Баянзүрх дүүрэг; 4-р хороо; Б.Доржийн гудамж  
Утас: +976 70157034; [www.usug.ub.gov.mn](http://www.usug.ub.gov.mn)



### СОРЛЫН ТАЙЛАН TEST REPORT

Сорилтын тайланын дугаар /Report No/  
24/1082  
Хүснэгт гаргагчийн нэр /Client/  
Мон-Ирээдүй ХХК  
Сорьц авсан хүний нэр; албан тушаал /Sampled by/  
Т.Нэмэхбаяр, сорьц авагч  
Холбоо барих мэдээлэл /Contact information/  
Хими

Дэд лабораторийн нэр/Sub laboratory name/

| Ерөнхий шаардлага<br>General requirements         |   | MNS 6561:2015  | Сорьц авсан огноо<br>Sampled date          | 2024/05/21                |         |
|---|---|--|--|---------------------------|---------|
| <b>Сорьцын тодорхойлолт</b><br>Sample description |   | Ариутгах татуурлын сүлжээнд<br>нийтийн эхийн<br>Industrial effluent to main<br>sewerage system | <b>Хүлээн авсан огноо</b><br>Received date | 2024/05/21                |         |
| <b>Сорьц авсан аргачлал</b><br>Sampling method    |   | MNS ISO 5667-10:2001   | <b>Шинжилсэн огноо</b><br>Analysed date    | 2024/05/21-2024/05/27     |         |
| D/I   | Сорьцын код<br>Sample ID                    | Сорьц авсан газар<br>Sample location/source  | Сорьц авсан цэг<br>Sample point            | Хэмжээ<br>Sample quantity |         |
| 1   | B240694                                     | ХУД, Арьс шир боловсруулах үйлдвэр   | гарч буй ус, 24 цагийн холимог             | 3л                        |         |
| D/I   | Шинжилгээний аргачлал<br>Standard method    | Шинжилсэн үзүүлэлт<br>Parameters   | Хэмжийн нэгж<br>Unit                       | ЗДА<br>PL                 | Б240694 |
| 1   | MNS ISO 10523:2001                          | Усны орчин pH / pH value/  |  | 6-9                       | 7.23    |
| 2   | MNS ISO 11923:2001                          | Умбуур бодис / Suspended<br>solids/  | мг/л ;mg/L                                 | 400                       | 26      |
| 3   | MNS ISO 6060:2001                           | Химийн хэрэгцээт<br>хүчинтэйрэгч / Chemical oxygen<br>demand; COD-Cr/                          | мг/л ;mg/L                                 | 800                       | 374     |
| 4   | MNS ISO 5815-1:2015, MNS ISO<br>5815-2:2015 | Биохимийн хэрэгцээт<br>хүчинтэйрэгч / Biochemical<br>oxygen demand; BOD5-7/                    | мгО/л ;mgO/L                               | 400                       | 162.5   |
| 5   | MNS ISO 1097:1970, MNS ISO<br>5664:1999     | Аммонийн азот / Ammonium<br>nitrogen/  | мгNH4-N/л ;mgNH4-N/L                       | 15                        | 9.3     |
| 6   | MNS ISO 9297:2005                           | Хлорид / Chloride/   | мг/л ;mg/L                                 | 1000                      | 459.7   |
| 7   | Шууд  | Сульфид / Sulfide/   | мг/л ;mg/L                                 | 5                         | 0.035   |
| 8   | CS 11-0037:2008                             | Нийт ууссан давс / Total<br>dissolved solids/  | мг/л ;mg/L                                 |                           | 1597    |
| 9   | CS 11-0037:2008                             | Нийт хром / Total chromium/  | мг/л ;mg/L                                 | 1                         | 0       |
| 10  | MNS ISO 11083:2001                          | Хром (VII) / Chromium (VII)/   | мг/л ;mg/L                                 | 0.05                      | 0       |
| 11  | MNS ISO 6878:2001                           | Ортофосфат / Orthophosphate/   | мгPO4-P/л ;mgPO4-P/L                       |                           | 0.04    |
| 12  | MNS ISO 9963-1:2005(8.2)                    | Холимог шултлаг / Composite<br>alkalinity/   | ммоль/л ;mmol/L                            |                           | 0       |
| 13  | MNS ISO 9963-1:2005(8.2.2)                  | Нийт шултлаг / Total alkalinity/   | ммоль/л ;mmol/L                            |                           | 5.39    |

ЗДА-Зөвлөөрөгөх даддэл агууламж /PL-Permissible limit/

\*\*\*End of Report\*\*\*

Хянасан /Verified by/



Цэнд-Аюу шийн Болормаа  
Химич-чанарын менежер  
Chemical quality manager

Баталсан /Approved by/



Нанзадын Цэвэг-Очир  
Дарга  
Head of laboratory

Сорилтын тайлан баталгаажуулсан гарын үсэг, тамгагүй бол хүчинчгүй /Test report would be invalid without signatures of the person and stamp/  
Сорилтын тайлан хэсэгчлэн хуубарлах болон еврилхийг хорижлоно /The test report would be invalid if altered or reproduced except in full/  
Хөвлийн огноо /Printed date/: 2024/05/30

Худалс: 1/1



УС СУВГИЙН УДИРДАХ ГАЗАР  
УСНЫ ТӨВ ЛАБОРАТОРИ  
WATER SUPPLY & SEWERAGE AUTHORITY  
CENTRAL WATER LABORATORY

Улаанбаатар 13340; Баянзүрх дүүрэг; 4-р хороо; Б.Доржийн гудамж  
Утас: +976 70157034; [www.usug.ub.gov.mn](http://www.usug.ub.gov.mn)

СОРИЛТЫН ТАЙЛАН  
TEST REPORT



Сорилтын тайлланын дугаар /Report No/

24/2733

Хүснэгт гаргагчийн нэр /Client/

Мон-Ирээдүй ХХК

Сорыц авсан хүний нэр; албан тушаал /Sampled by/

ТНэмэхбаяр, сорыц авагч

Холбоо барих мэдээлэл /Contact information/

Батмэнх, 89950291

Дэд лабораторийн нэр/Sub laboratory name/

Хими

|  |  |                                     |                       |
|--|--|-------------------------------------|-----------------------|
| Ерөнхий шаардлага<br>General requirements  | MNS 6561:2015  | Сорыц авсан огноо<br>Sampled date   | 2024/10/15            |
| Сорыцын тодорхойлолт<br>Sample description | Ариутгах татуурлын сүлжээнд<br>нийтийн эхийн хаядал ус<br>Industrial effluent to main<br>sewerage system | Хүлээн авсан огноо<br>Received date | 2024/10/15            |
| Сорыц авсан аргачлал<br>Sampling method    | MNS ISO 5667-10:2001   | Шинжилсэн огноо<br>Analysed date    | 2024/10/15-2024/10/18 |

| Д/д   | Сорыцын код<br>Sample ID | Сорыц авсан газар<br>Sample location/source                       | Сорыц авсан цэг<br>Sample point | Хэмжээ<br>Sample quantity |     |
|---|--------------------------|---|---------------------------------|---------------------------|-----|
| 1   | Б241472                  | ХУД, Арьс шир боловсруулах үйлдвэр                                | цаэвэрлэх байгууламж            | 0.5л                      |     |
| <b>Химийн шинжилгээний үр дүн /Chemical result/</b> |                          |   |                                 |                           |     |
| 1   | MNS ISO 10523:2001       | Усны орчин pH /pH value/  | 6-9                             | 6.27                      |     |
| 2   | MNS ISO 11923:2001       | Умбуур бодис /Suspended solids/                                   | мг/л ;mg/L                      | 400                       | 68  |
| 3   | MNS ISO 6060:2001        | Химийн хэрэгцээт<br>хүчинтэргэч / Chemical oxygen demand; COD-Cr/ | мг/л ;mg/L                      | 800                       | 919 |
| 4   | Шууд                     | Сульфид / Sulfide/  | мг/л ;mg/L                      | 5                         | 0   |
| 5   | CS 11-0037:2008          | Нийт хром / Total chromium/                                       | мг/л ;mg/L                      | 1                         | 0   |

ЗДА-Зөвшөөрөгдхэдээд агууламж /PL-Permissible limit/

\*\*\*End of Report\*\*\*

Хянасан /Verified by/

Цэнд-Аюу шийн Болормаа  
Химийн чанарын менежер  
Chemical quality manager

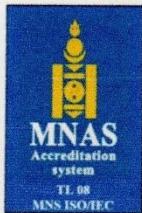
Баталсан /Approved by/



Сорилтын тайлтан баталгаажуулсан гарын үсэг; тамгагүй бол хүчингүй /Test report would be invalid without signatures of the person and stamp/  
Сорилтын тайлтан хэсэгчлэн хуулбарлах болон өөрчлөхийг хорижлоно /The test report would be invalid if altered or reproduced except in full/

Хөвлэсэн огноо /Printed date/: 2024/10/23

Хуудас: 1/1



ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР  
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН  
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,  
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818  
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН



|   |  |
|---|--|
| Дугаар он/№                             | : 2024/A-56  |
| Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас | : "Мон Ирээдүй" ХХК                                |
| Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал   | : Д.Сувд агаарын хэсэг                             |
| Дээжийн тоо, төрөл                      | : 3 агаар, 3 дуу чимээ                             |
| Сорьц авсан огноо                       | : 2024.3.14  |
| Дээжийн тодорхойлолт                    | : ХУД,2-р хороо, Арьс шир боловсруулах үйлдвэр     |
| Шинжилгээний аргын стандарт             | : MNS 17.2.5.12:88, MNS 17.2.5.11:88, CA3 A07-2016 |
| Шинжилсэн огноо                         | : 2024.3.21  |
| Хуудасны тоо                            | : 1/1  |
| Үр дүн :                                |  |

| №  | Сорьц авсан цэг                | Сорьц авсан едөр | Сорьц авсан цаг | Хүхэрлэг хий<br>мг/м³ | Азотын давхар исэл<br>мг/м³ | Нийт Тоос /TSP/<br>мг/м³ | Дуу чимээ<br>/ДБА/ |
|--|--------------------------------|------------------|-----------------|-----------------------|-----------------------------|--------------------------|--------------------|
| 1  | Хуурай хэсэг дотроос           | III/14           | 12:10           | 0.012                 | 0.063                       | 0.242                    | 73                 |
| 2  | Нойтон цех дотроос             | III/14           | 12:30           | 0.015                 | 0.447                       | 0.308                    | 74                 |
| 3  | Ус цэвэрлэх байгууламж дотроос | III/14           | 12:55           | 0.016                 | 0.042                       | 1.56                     | 89                 |
| Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд. Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага MNS 4990:2015            |                                |                  |                 | 2                     | 2                           | 2                        | -                  |
| Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд. Шүүгианы норм. Аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага MNS 5002:2000 |                                |                  |                 |                       |                             |                          | 85                 |

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:  
Агаарын хэсгийн инженер

Хянаж баталгаажуулсан:  
Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга



Э. Оюунтуяа

Б. Бархасрагчaa

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.  
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй



ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР  
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН  
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,  
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818  
E-mail: [bohztl@gmail.com](mailto:bohztl@gmail.com)

СОРИЛТЫН ДҮН



|                                       |   |
|---------------------------------------|---|
| Дугаар он/№                           | : 2023/A-379  |
| Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас | : "Мон ирээдүй" ХХК   |
| Сорьцын авсан хүний нэр, албан тушаал | : Б.Делгээн агаарын хэсэг   |
| Сорьцын тоо, төрөл                    | : 3 агаар, 3 дуу чимээ  |
| Сорьц авсан огноо                     | : 2023.12.20  |
| Сорьцын тодорхойлолт                  | : Улаанбаатар хот ХУД 20-р хороо арьс ширний хашаа                      |
| Шинжилгээний аргын стандарт           | : MNS 17-2-5-12:2021, MNS 17-2-5-11:2021<br>MNS 5002:2000, САЗ А07-2016 |
| Шинжилсэн огноо                       | : 2023.12.28  |
| Хуудасны тоо                          | : 1/1   |
| Үр дүн :                              |   |

| №  | Сорьц авсан цэг | Сорьц авсан өдөр | Сорьц авсан цаг | Хүхэрлэг хий | Азотын давхар исэл | Нийт тоос /TSP/ | Дуу чимээ |
|--|-----------------|------------------|-----------------|--------------|--------------------|-----------------|-----------|
|  |                 |                  |                 |              |                    |                 |           |
| 1  | Үйлдвэр-1 дотор | XII/20           | 11:00           | 0.022        | 0.059              | 0.251           | 71        |
| 2  | Үйлдвэр-2 дотор | XII/20           | 11:20           | 0.029        | 0.064              | 1.12            | 72        |
| 3  | Үйлдвэр-2 дотор | XII/20           | 11:40           | 0.024        | 0.055              | 0.453           | 80        |
| Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд. Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага MNS 4990:2015            |                 |                  |                 | 2            | 2                  | 2               | -         |
| Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд. Шуугианы норм. Аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага MNS 5002:2000 |                 |                  |                 |              |                    |                 | 85        |

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер:

Хянаж баталгаажуулсан:  
Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга

Э.Оюунтуяа

Б.Бархасрагчаа



Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.  
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй



ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР  
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН  
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,  
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818

E-mail: bohztl@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН



|   |                                   |
|---|-----------------------------------|
| Дугаар он/ №                            | : 2024/ 32                        |
| Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас | : " Мон Ирээдүй "ХХК              |
| Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаалт  | : Д.Сувд, агаарын хэсгийн техникч |
| Дээжийн тоо, төрөл                      | : 1, хөөрний сорьц                |
| Хүлээн авсан огноо                      | : 2024.03.14                      |
| Дээжийн тодорхойлолт                    | : ХУД, 2-р хороо                  |
| Шинжилгээний аргын стандарт             | : САЗ Х:2016                      |
| Шинжилсэн огноо                         | : 2024.03.15                      |
| Хуудасны тоо                            | : 1/1                             |
| Үр дүн:                                 |                                   |

| № | Сорьц авсан цэгийн нэр  | Кадьми (Cd) | Хар тугалга (Pb) | Мөнгөн ус (Hg) | Хром (Cr) | Цайр (Zn) | Зэс (Cu) | Кобальт (Co) | Стронци (Sr) |
|---|-------------------------|-------------|------------------|----------------|-----------|-----------|----------|--------------|--------------|
|   |                         |             |                  |                |           |           |          |              |              |
| 1 | МБЦ-ын зүүн талын хашаа | илр         | 20.8             | илр            | 138.2     | 151.2     | 26.4     | 25.3         | 348.1        |
|   | MNS 5850:2019 / ЗДХ/    | 3           | 100              | 2              | 150       | 300       | 100      | 50           | 800          |

Тайлбар: илр-илрээгүй

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн  
Хөрсний хэсгийн инженер

Хянаж баталгаажуулсан  
Хөрсний хэсгийн инженер



Д.Баярхулан

Б.Даваасүрэн

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно  
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй



**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР**  
**БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Улаанбаатар 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот  
Утас: 11-341818 И-мэйл: [baitzil@gmail.com](mailto:baitzil@gmail.com)

**СОРИЛТЫН ДҮН**

|                                       |   |
|---------------------------------------|---|
| Дугаар он/№                           | : 2023/ 814-815                           |
| Сорыц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас | : "Мон ирээдүй"ХХК                        |
| Сорыц авсан хүний нэр, албан тушаалт  | : Б.Дэлгүөн                               |
| Сорыцын тоо, төрөл                    | : 12, хөрсний сорыц                       |
| Сорыц авсан огноо                     | : 2023.12.21                              |
| Сорыцын тодорхойлолт                  | : ХУД 20-р хороо арьс ширний хашаа ХД-143 |
| Шинжилгээний аргын стандарт           | : CA3 A01:2022                            |
| Шинжилсэн огноо                       | : 2023.12.25                              |
| Хуудасны тоо                          | : 1/1                                     |
| Үр дүн                                |   |

| № | Сорыц авсан цагийн нэр     | Кадмий (Cd) | Хар тугалга (Pb) | Мянганус (Hg) | Хром (Cr)  | Цайр (Zn)  | Зэс (Cu)   | Строниум (Sr) |
|---|----------------------------|-------------|------------------|---------------|------------|------------|------------|---------------|
|   |                            |             |                  |               |            |            |            |               |
| 1 | Хашаан дотор               | <0.005      | 11               | 0.1           | <0.005     | 70         | 31         | 237           |
| 2 | Хашааны гадна              | 1.4         | 16               | <0.005        | 58         | 42         | 215        |               |
|   | <b>MNS 5850:2019/ ЗДХ/</b> | <b>3</b>    | <b>100</b>       | <b>2</b>      | <b>150</b> | <b>300</b> | <b>100</b> | <b>800</b>    |



Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:  
Хянаж багатгажуулсан:  
Инженер Д.Баярхулан  
Инженер С.Огтоонжаргал

Хуулбарлан хэрглэхийг хориглоно.  
Сорилтын дун нь зөвхөн шинжилсэн сорыцонд хүчинчтэй.

ХАВСРАЛТ №9



ГААЛИЙН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР  
ГААЛИЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИЙН  
МАГАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДУГНЭЛТ



2024 оны 11 сарын 25 өдөр

№ 0124009493

Улаанбаатар хот

2024-11-22

0124009493

Бүртгэлийн №: 0224L06351

| A. Шинжилгээнд хамрагдсан барааны мэдээлэл |   |  |                                      |                   |   |                               |  |  |  |  |  |
|--|---|--|--------------------------------------|-------------------|---|-------------------------------|--|--|--|--|--|
| 1. Мэдүүлэгчийн нэр , регистр              |   | 2. Дээжийн тоо   | 3. Дээжийн төрөл                     | 4. Экспорт Импорт | 5. Ирүүлсэн гаалийн байгууллага , ГУБ   | 6.Дээж авсан огноо            |  |  |  |  |  |
| Мон-Ирээдүй ХХК 5036968                    |   | 27   | 1                                    | Импорт            | 02905   | 010752                        |  |  |  |  |  |
| 7. Тээврийн хэрэгсэл                       | 9. Дээжний битүүмжлэл   | 8. Дээжийг дагалдах бичиг баримтууд  |                                      |                   |   |                               |  |  |  |  |  |
| Чингэлэг Чингэлэг                          | 752   | БОАЖЯ-ны химийн хортой болон аюултай бодисыг импортлох тусгай зөвшөөрөл №0001926; Үнийн нэхэмжлэх №2459739; Сав баглаа боодлын жагсаалт №24523; Бүтээгдэхүүний аюулгүй ажиллагааны лавлах мэдээлэл 27 ширхэг |                                      |                   |   |                               |  |  |  |  |  |
| Б. Шинжилгээний зорилго                    |   |  |                                      |                   |   |                               |  |  |  |  |  |
| БТКУС -ийн код тодорхойлох                 |   |  |                                      |                   |   |                               |  |  |  |  |  |
| В. Шинжилгээнийур дун                      |   |  |                                      |                   |   |                               |  |  |  |  |  |
| 10. Дээж хүлээн авсан огноо                | 11. Шинжилгээ хийсэн итгэмжлэгдсэн лабораторийн нэр   | 12. Сорилтын дүнгийн дугаар  | 13. Сорилтын дүнгийн огноо           |                   |   |                               |  |  |  |  |  |
|  | Гаалийн төв лаборатори  | 0120247439   | 2024-11-22                           |                   |   |                               |  |  |  |  |  |
| №  | 14. Барааны нэр   | 15. Ангиллын код   | 16. Төлөв байдал                     | 17. Тоо хэмжээ    | 18. Хэмжих нэгж   | 19. Барааны ангилалын тайлбар |  |  |  |  |  |
| 1  | Мэдүүлсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, Trupol RD<br><br>Шинжилсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, арьс ширний үйлдвэрийн зориулалттай  | 1   27<br>34031100   | Цайвар шаргал өнгийн тосорхог шингэн | 10200 кг          | БТКУС-ийн ЕТД 3(б), 34-р бүлгийн тайлбар 4, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 34.03-ийн тайлбар (C)-г үндэслэн ангилав. |                               |  |  |  |  |  |
| 2  | Мэдүүлсэн:<br>Дүүргэч, Trupotan TD<br><br>Шинжилсэн:<br>Нийлэг органик идээлэгч, нафталин сульфони хүчлийн уламжлал агуулсан, арьс ширний үйлдвэрийн зориулалттай | 2   27<br>32021000   | Бор шаргал өнгийн нунтаг             | 1000 кг           | БТКУС-ийн ЕТД 3(б), 32-р бүлгийн тайлбар, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 32.02-н тайлбар (I)(A)-г үндэслэн ангилав.  |                               |  |  |  |  |  |
| 3  | Мэдүүлсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, Truron DXV<br><br>Шинжилсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, арьс ширний үйлдвэрийн зориулалттай   | 3   27<br>34031100   | Цайвар шаргал өнгийн тосорхог шингэн | 2300 кг           | БТКУС-ийн ЕТД 3(б), 34-р бүлгийн тайлбар 4, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 34.03-ийн тайлбар (C)-г үндэслэн ангилав. |                               |  |  |  |  |  |
| 4  | Мэдүүлсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, Truron LP2<br><br>Шинжилсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, арьс ширний үйлдвэрийн зориулалттай   | 4   27<br>34031100   | Бор хүрэн өнгийн тосорхог шингэн     | 3000 кг           | БТКУС-ийн ЕТД 3(б), 34-р бүлгийн тайлбар 4, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 34.03-ийн тайлбар (C)-г үндэслэн ангилав. |                               |  |  |  |  |  |

Хуудас: 1 /4

|    |   |         |          |   |         |  |
|----|---|---------|----------|---|---------|--|
| 5  | Мэдүүлсэн:<br>Тос авагч, Pastosol SAB Conc  | 5   27  | 34029000 | Өнгөгүй<br>наалдамх<br>ай шингэн                    | 3000 кг | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 34-р<br>бүлгийн тайлбар, Бүлгийн<br>ерөнхий тайлбар, Зүйл<br>34.02-ын тайлбар (I)(A)-г<br>үндэслэн ангилав.          |
|    | Шинжилсэн:<br>Гадаргуугийн идэвхт бэлдмэл, арьс<br>ширний үйлдвэрийн зориулалттай |         | 34029000 |   |         |  |
| 6  | Мэдүүлсэн:<br>Будагч бодис, хүчиллэг, Truposog<br>Black RT                        | 6   27  | 32041200 | Хар<br>өнгөтэй,<br>ширхэглэг<br>нунтаг              | 2500 кг | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 32-р<br>бүлгийн тайлбар, Бүлгийн<br>ерөнхий тайлбар, Зүйл<br>32.04-ийн тайлбар (A)-г<br>үндэслэн ангилав.            |
|    | Шинжилсэн:<br>Хүчиллэг будагч бодис, арьс<br>ширний үйлдвэрийн зориулалттай       |         | 32041200 |   |         |  |
| 7  | Мэдүүлсэн:<br>Тос авагч, саван, Pastosol BZ Conc                                  | 7   27  | 34029000 | Өнгөгүй<br>наалдамх<br>ай шингэн                    | 5 кг    | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 34-р<br>бүлгийн тайлбар, Бүлгийн<br>ерөнхий тайлбар, Зүйл<br>34.02-ын тайлбар (I)(A)-г<br>үндэслэн ангилав.          |
|    | Шинжилсэн:<br>Гадаргуугийн идэвхт бэлдмэл, арьс<br>ширний үйлдвэрийн зориулалттай |         | 34029000 |   |         |  |
| 8  | Мэдүүлсэн:<br>Шохойн нэмэлт, TRUKALIN K   | 8   27  | 28352900 | Цагаан<br>өнгийн<br>нунтаг                          | 10 кг   | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 28-р<br>бүлгийн тайлбар 1(a),<br>Бүлгийн ерөнхий тайлбар<br>(A), Зүйл 28.35-ын тайлбар<br>(2)(g)-г үндэслэн ангилав. |
|    | Шинжилсэн:<br>Натрийн фосфат  |         | 28352900 |   |         |  |
| 9  | Мэдүүлсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, Trupol PES                                      | 9   27  | 34031100 | Бор<br>шаргал<br>өнгийн<br>шингэн                   | 15 кг   | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 34-р<br>бүлгийн тайлбар 4, Бүлгийн<br>ерөнхий тайлбар, Зүйл<br>34.03-ийн тайлбар (C)-г<br>үндэслэн ангилав.          |
|    | Шинжилсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, арьс ширний<br>үйлдвэрийн зориулалттай          |         | 34031100 |   |         |  |
| 10 | Мэдүүлсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, Trupol DB                                       | 10   27 | 34039100 | Улаан<br>хүрэн<br>өнгийн<br>шингэн                  | 15 кг   | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 34-р<br>бүлгийн тайлбар 4, Бүлгийн<br>ерөнхий тайлбар, Зүйл<br>34.03-ын тайлбар (C)-г<br>үндэслэн ангилав.           |
|    | Шинжилсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, арьс ширний<br>үйлдвэрийн зориулалттай          |         | 34039100 |   |         |  |
| 11 | Мэдүүлсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, Trupon OSL                                      | 11   27 | 34039100 | Улаан<br>хүрэн<br>өнгөтэй,<br>зууралтга<br>й шингэн | 10 кг   | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 34-р<br>бүлгийн тайлбар 4, Бүлгийн<br>ерөнхий тайлбар, Зүйл<br>34.03-ийн тайлбар (C)-г<br>үндэслэн ангилав.          |
|    | Шинжилсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, арьс ширний<br>үйлдвэрийн зориулалттай          |         | 34039100 |   |         |  |
| 12 | Мэдүүлсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, Truponol FL1                                    | 12   27 | 34039100 | Улаан<br>хүрэн<br>өнгийн<br>тосорхог<br>шингэн      | 10 кг   | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 34-р<br>бүлгийн тайлбар 4, Бүлгийн<br>ерөнхий тайлбар, Зүйл<br>34.03-ийн тайлбар (C)-г<br>үндэслэн ангилав.          |
|    | Шинжилсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, арьс ширний<br>үйлдвэрийн зориулалттай          |         | 34039100 |   |         |  |
| 13 | Мэдүүлсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, Truposist D-AF                                  | 13   27 | 34031100 | Цайвар<br>шаргал<br>өнгийн<br>зууралтга<br>й шингэн | 10 кг   | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 34-р<br>бүлгийн тайлбар 4, Бүлгийн<br>ерөнхий тайлбар, Зүйл<br>34.03-ийн тайлбар (C)-г<br>үндэслэн ангилав.          |
|    | Шинжилсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, арьс ширний<br>үйлдвэрийн зориулалттай          |         | 34031100 |   |         |  |

Хуудас: 2 / 4

|    |   |          |                                  |       |   |
|----|---|----------|----------------------------------|-------|---|
|    | Мэдүүлсэн: 14   27<br>Тосолгооны бэлдмэл, Truposit WRM-N  | 34031100 | Бор хүрэн өнгийн тосорхог шингэн | 10 кг | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 34-р бүлгийн тайлбар 4, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 34.03-ийн тайлбар (C)-г үндэслэн ангилав. |
| 14 | Шинжилсэн:<br>Тосолгооны бэлдмэл, арьс ширний үйлдвэрийн зориулалттай                                       | 34031100 |                                  |       |   |
| 15 | Мэдүүлсэн: 15   27<br>Дүүргэгч, Trupotan BLP  | 32021000 | Цагаан өнгийн нунтаг             | 20 кг | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 32-р бүлгийн тайлбар, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 32.02-н тайлбар (I)(A)-г үндэслэн ангилав.  |
|    | Шинжилсэн:<br>Нийлэг органик идээлэгч, фенолын уламжлал агуулсан  | 32021000 |                                  |       |   |
| 16 | Мэдүүлсэн: 16   27<br>Шохой ариутгалын нэмэлт бодис, Trupotan DCW   | 38099300 | Цайвар шаргал өнгийн нунтаг      | 10 кг | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 38-р бүлгийн тайлбар, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 38.09-ын тайлбар (C)-г үндэслэн ангилав.    |
|    | Шинжилсэн:<br>Арьс ширний үйлдвэрийн зориулалттай бэлдмэл   | 38099300 |                                  |       |   |
| 17 | Мэдүүлсэн: 17   27<br>Зеөлрүүлэгч энзим, Trupotan G   | 32029000 | Шаргал өнгийн нунтаг             | 10 кг | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 32-р бүлгийн тайлбар 4, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 34.02-ын тайлбарыг үндэслэн ангилав.      |
|    | Шинжилсэн:<br>Нийлэг органик идээлэгч, арьс ширний үйлдвэрийн зориулалттай                                  | 32021000 |                                  |       |   |
| 18 | Мэдүүлсэн: 18   27<br>Дүүргэгч, Trupotan MAF  | 32021000 | Өнгөгүй, зуурамтга й шингэн      | 10 кг | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 32-р бүлгийн тайлбар, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 32.02-н тайлбар (I)(A)-г үндэслэн ангилав.  |
|    | Шинжилсэн:<br>Нийлэг органик идээлэгч, поликонденсацлагдсан меламины давирхай агуулсан                      | 32021000 |                                  |       |   |
| 19 | Мэдүүлсэн: 19   27<br>Дүүргэгч, Trupotan ML   | 32021000 | Цайвар өнгийн нунтаг             | 20 кг | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 32-р бүлгийн тайлбар, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 32.02-н тайлбар (I)(A)-г үндэслэн ангилав.  |
|    | Шинжилсэн:<br>Нийлэг органик идээлэгч, поликонденсацлагдсан меламины давирхай агуулсан                      | 32021000 |                                  |       |   |
| 20 | Мэдүүлсэн: 20   27<br>Дүүргэгч, Trupotan NS   | 32021000 | Цайвар өнгийн нунтаг             | 25 кг | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 32-р бүлгийн тайлбар, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 32.02-н тайлбар (I)(A)-г үндэслэн ангилав.  |
|    | Шинжилсэн:<br>Нийлэг органик идээлэгч бодис, ароматик сульфоны хүчлийн уламжлал агуулсан                    | 32021000 |                                  |       |   |
| 21 | Мэдүүлсэн: 21   27<br>Дүүргэгч, Trupotan QL   | 32021000 | Бор хүрэн өнгийн шингэн          | 5 кг  | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 32-р бүлгийн тайлбар, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 32.02-н тайлбар (I)(A)-г үндэслэн ангилав.  |
|    | Шинжилсэн:<br>Нийлэг органик идээлэгч, нафталин сульфоны хүчил формальдегидын конденсацалсан бодис агуулсан | 32021000 |                                  |       |   |
| 22 | Мэдүүлсэн: 22   27<br>Дүүргэгч, Trupotan RXL  | 32021000 | Өнгөгүй, зуурамтга й шингэн      | 10 кг | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 32-р бүлгийн тайлбар, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 32.02-н тайлбар (I)(A)-г үндэслэн ангилав.  |
|    | Шинжилсэн:<br>Нийлэг органик идээлэгч бодис (синтан), акрилийн полимер дээр суурилсан                       | 32021000 |                                  |       |   |

Хуудас: 3 / 4

|  |  |                     |                            |       |  |  |  |  |
|--|--|---------------------|----------------------------|-------|--|--|--|--|
| 23   | Мэдүүлсэн:<br>Дүүргэгч, Trupotan SW  | [23] 27<br>32021000 | Цагаан өнгийн нунтаг       | 20 кг | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 32-р бүлгийн тайлбар, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 32.02-н тайлбар (I)(A)-г үндэслэн ангилав. |  |  |  |
|  | Шинжилсэн:<br>Нийлэг органик идээлэгч бодис (синтан), сульфонил фенол болон нимбэгний хүчил агуулсан | 32021000            |                            |       |  |  |  |  |
| 24   | Мэдүүлсэн:<br>Дүүргэгч, Trupotan XP  | [24] 27<br>32021000 | Өнгөгүй шингэн             | 5 кг  | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 32-р бүлгийн тайлбар, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 32.02-н тайлбар (I)(A)-г үндэслэн ангилав. |  |  |  |
|  | Шинжилсэн:<br>Нийлэг органик идээлэгч бодис (синтан)   | 32021000            |                            |       |  |  |  |  |
| 25   | Мэдүүлсэн:<br>Зөөлрүүлэгч энзим, Trupotzym AB-NEW  | [25] 27<br>32029000 | Шаргал өнгийн нунтаг       | 10 кг | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 32-р бүлгийн тайлбар 4, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 32.0-ын тайлбарыг үндэслэн ангилав.      |  |  |  |
|  | Шинжилсэн:<br>Ферментийн бэлдмэл, арьс ширний үйлдвэрийн зориулалттай                                | 32029000            |                            |       |  |  |  |  |
| 26   | Мэдүүлсэн:<br>Идээлэгч, Avicuero TR22  | [26] 27<br>38249900 | Цайвар ягаан өнгийн нунтаг | 5 кг  | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 32-р бүлгийн тайлбар, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 32.02-ын тайлбарыг үндэслэн ангилав.       |  |  |  |
|  | Шинжилсэн:<br>Нийлэг органик идээлэгч бодис, арьс ширний үйлдвэрийн зориулалттай                     | 32021000            |                            |       |  |  |  |  |
| 27   | Мэдүүлсэн:<br>Будагч бодис, Avicuero Black SL  | [27] 27<br>32041600 | Хар өнгийн нунтаг          | 3 кг  | БТКУС-ийн ЕТД 3(b), 32-р бүлгийн тайлбар, Бүлгийн ерөнхий тайлбар, Зүйл 32.04-ийн тайлбар (A)-г үндэслэн ангилав   |  |  |  |
|  | Шинжилсэн:<br>Будагч бодис, арьс ширний үйлдвэрийн зориулалттай                                      | 32041600            |                            |       |  |  |  |  |
| <b>Г. Ерөнхий дүгнэлт</b>  |  |                     |                            |       |  |  |  |  |
| Шинжилгээний үр дүн болон холбогдох баримтаас үзэхэд тус компанийн импортлож буй бараа нь арьс ширний үйлдвэрийн зориулалттай 27 нэр төрлийн бодис, бэлдмэл байна. |  |                     |                            |       |  |  |  |  |
| Нэмэлт мэдээлэл: Үгүй  |  |                     |                            |       |  |  |  |  |
| Тайлбар: Дүгнэлтэд дурьдсан бараа бичиг баримтуудтай харьцуулан шалгах   |  |                     |                            |       |  |  |  |  |
| Дүгнэлтийн хүчинтэй хугацаа: 1 сар   |  |                     |                            |       |  |  |  |  |
| Сунгасан тайлбар:  |  |                     |                            |       |  |  |  |  |

Шинжээч  
ГҮБ - Шинжээч  
ГҮАБ - Ахлах шинжээч  
ГААЛИЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИЙН ДАРГА

Д.ЛХАГВАСҮРЭН  
Д.ЛХАГВАСҮРЭН  
П.МӨНХ-ЭРДЭНЭ  
С.ЦЭРЭНЧИМЭД

Хуудас: 4 /4